

பரீசர அலாசாண்டெ
சுற்றாடல் அமைச்சு
Ministry of Environment

2023 ப்ரள்தி லார்தால சத 2024 த்ரிசாத்மக சாலசீம்
2023 ஡ுள்ளேற்ற அறிககை ஡ற்றும் 2024 செயல் திட்டம்
Progress Report 2023 and Action Plan 2024

2023 ප්‍රගති වාර්තාව සහ 2024 ක්‍රියාත්මක
සැලැස්ම

පරිසර අමාත්‍යාංශය

පරිසර අමාත්‍යාංශය

ආචාර්ය කෙහෙලිය රඹුක්වැල්ල මැතිතුමා

පරිසර අමාත්‍ය

අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධාන නිලධාරීන්

වෛද්‍ය අනිල් ජාසිංහ මහතා
ලේකම්

පී කේ එස් සුභෝධිනි මෙය
අතිරේක ලේකම් - පාලන

ආර් එච් එම් පී අබේකෝන් මිය
අතිරේක ලේකම් - පරිසර ප්‍රතිපත්ති

ඩබ් ඩී එස් සී වැලිචන්ක මහතා
අතිරේක ලේකම් - ස්වභාවික සම්පත්

ඩබ්.පී. කුමාරගම මිය
අතිරේක ලේකම් - පරිසර ව්‍යාපෘති අධ්‍යාපන පුහුණු

ආර් ඩී එස් ජයතුංග මහතා
අතිරේක ලේකම් - පරිසර සංවර්ධන

පී මුදලිගේ මහතා
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් - ක්‍රමසම්පාදන

සුනේත්‍රා පතිරත්න මිය
ප්‍රධාන මූල්‍ය නිලධාරී

අමාත්‍යාංශයට අයත් රාජ්‍ය හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	- සුපුන් එස් පතිරගේ මහතා , සභාපති
	- පී බී හේමන්ත ජයසිංහ මහතා, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය	- ආර් සන්ජීවන් මහතා, සභාපති
	- එම් එම් ජේ පී අජිත් ප්‍රේම මහතා, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
සීමාසහිත GSMB තාක්ෂණික සේවා
(පුද්ගලික) සමාගම	- අහමඩ් ඉබ්බාල් හසන් මහතා
ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී
ශ්‍රී ලංකා ක්ලයිමේට් ආයතන
(ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	- කේ එච් එම් එච් හේරත් අබේරත්න මිය
ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී

ගරු පරිසර අමාත්‍යතුමාගේ පණිවිඩය

මතු පරපුර උදෙසා ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය කරමින්, පාරිසරික සම්පත්හි භාවිතයේදී තිරසාර බව තහවුරු කරමින් සහ තවදුරටත් පරිසරයේ ආරක්ෂාව සහ තිරසර පැවැත්ම තහවුරු කිරීමේ මහපෙන්වන්නා සහ මෙහෙයවන්නා ලෙස කටයුතු කරන පරිසර අමාත්‍යාංශයේ 2023 ප්‍රගති වාර්තාව සහ 2024 වර්ෂයට අදාළ ක්‍රියාකාරී සැලසුම පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන මෙම වාර්තාවේ අන්තර්ගතයයි.

වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාවට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇති ආර්ථික හා සමාජීය අර්බුදකාරී වාතාවරණය හා ලෝක දේශපාලනයේ හා ආර්ථිකයේ සිදු වන අනාරක්ෂිත විචල්‍යත්වයේ බලපෑම යටතේ වුවද ගෝලීය වශයෙන් ලොකර ගැනීමට බැඳී සිටින තිරසර සංවර්ධන ඉලක්කයන් සපුරා ගැනීම සඳහා සියළු පාර්ශවයන්ගේ මැදිහත් වීම අත්‍යාවශ්‍ය සාධකයකි. සියලු

අභියෝගයන් මධ්‍යයේ වුවද මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ පරිසර හා ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය හා තිරසර භාවිතය සඳහා මහපෙන්වන විවිධ ප්‍රතිපත්ති උපායමාර්ග හා ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සකස් කර ඇත. එම සැලසුම් තුළින් තව දුරටත් පරිසර පද්ධතිය ආරක්ෂා කර ගැනීම උදෙසා කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. විශේෂයෙන්ම පරිසර දූෂණය අවම කිරීම, වන සංරක්ෂණය, භූමි භාග්‍යය අවම කිරීම, ජෛව විවිධත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීමට දේශගුණික විපර්යාස මඟින් පරිසරයට සිදු වන හානි අවම කර ගැනීම ඇතුළු ජාතික හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් බලපාන පාරිසරික ගැටළු අවම කිරීමේ ඉලක්කයන් සපුරා ගනිමින් සිටී.

දේශගුණික විපර්යාස හේතුවෙන් සිදු වන පාරිසරික බලපෑම් වන වායුගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහලයාම, මුහුදු මට්ටම ඉහල යාම, හිම කඳු දියවීම වැනි අහිතකර බලපෑම් අවම කර ගැනීම සඳහා ලෝක ප්‍රජාව සමඟ එක්ව ජාතිකව නිර්ණය කරන ලද දායකත්වයන්ට ප්‍රමුඛතාවය දෙමින් ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහලයාම 2%කට වඩා අවම මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහා අපේ රට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දී ඇති අතර තව දුරටත් හරිතාගාර වායු විමෝචනය අඩු කිරීම සඳහා මුළු දිවයිනම ආවරණය වන පරිදි ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාත්මකව පවතී. යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන හා ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍ර සඳහා කටයුතු කිරීමේදී පරිසර හිතකාමී ඉදිකිරීම් සිදු කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් සකස් කර තිබීමද වැදගත් වේ.

තවදුරටත් තිරසර පරිසරයක් අනාගත පරපුරට උරුම කිරීම උදෙසා දේශීය මෙන්ම විදේශීය පාරිසරික පාර්ශවකාරුවන් සමඟ සහයෝගයෙන් හා මිත්‍රශීලී ප්‍රතිපත්තියක් යටතේ කටයුතු කරන අතර මෙම අමාත්‍යාංශය ද ජාත්‍යන්තර පාරිසරික සංවිධාන සහ විදේශීය රජයන් සමඟ එක්ව කලාප හා ගෝලීය මට්ටමින් පරිසර සුරක්ෂිතතාවය සහ තිරසර පැවැත්ම සඳහා ප්‍රශස්ත දායකත්වයක් ලබා දීම සතුවට කරුණකි.

මාගේ අමාත්‍යාංශයන් ඊට අනුබද්ධිත ආයතනත් සමස්ත ජනතාවට මෙන්ම ඉදිරි පරම්පරාවට ද තිරසාරව ප්‍රතිලාභ ලැබෙන අයුරින් සියළු සංවර්ධන වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘතින් පරිසර හිතකාමීව මෙහෙය වීමටත්, නියාමනය කිරීමටත් අවශ්‍ය සියළුම පියවර ගනු ලබන අතර ඒ සඳහා සහයෝගය දක්වමින් කටයුතු කරන සියළුම කාර්ය මණ්ඩලයට මාගේ ස්තූතිය පිරිනමමි.

ආචාර්ය කෙනෙලිය රඹුක්වැල්ල

පරිසර අමාත්‍ය

පරිසර අමාත්‍යාංශ ලේකම්තුමාගේ පණිවිඩය

පරිසර අමාත්‍යාංශය මඟින් සම්පාදිත පරිසර අමාත්‍යාංශය හා එයට අයත් ආයතනවල 2023 ප්‍රගති වාර්තාව හා 2024 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සඳහා මෙම පණිවිඩය නිකුත් කරනු ලබනුයේ හද පිරි සතුටිනි.

මෙම “2023 ප්‍රගති වාර්තාව හා 2024 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම” මඟින් 2023 වර්ෂය සඳහා අමාත්‍යාංශයේ මෙහෙයවීම් යටතේ අමාත්‍යාංශයේ ස්ථාපිත අංශ හා ආයතන මඟින් මෙරට තිරසර සංවර්ධනය උදෙසා පරිසරය ආරක්ෂණය හා සංරක්ෂණය පෙරදැරිව 2023 සැප්තැම්බර් මාසය දක්වා ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය සහ 2024 වර්ෂය සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ඉදිරිපත් කර ඇත.

වර්තමාන ගෝලීය ත්‍රිත්ව අර්බුද වන දේශගුණික විපර්යාස, ජෛවවිවිධත්ව හායනය හා පරිසර දූෂණය යන අභියෝග හමුවේ අනාගත පරපුරේ තිරසර පැවැත්ම සහතික කිරීම සඳහා අමාත්‍යාංශය මඟින් ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාවට නංවා ඇත. දේශගුණික විපර්යාස හරහා පැමිණෙන අභියෝග ජය ගැනීම සඳහා වැඩසටහන්, ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණ වැඩසටහන්, වායු සම්පත් කළමනාකරණ වැඩසටහන්, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ, පරිසර දූෂණ පාලන හා නියාමන කටයුතු, රසායනික ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතු හා භූමි සම්පත් කළමනාකරණ කටයුතු සිදු කර ඇත. මෙම වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අවශ්‍ය මූල්‍ය හා තාක්ෂණික දායකත්වය දේශීය හා විදේශීය ආයතන රැසකින් ලබා ගැනීමට හැකි විමද අප අමාත්‍යාංශය ලද සුවිශේෂී ජයග්‍රහණයකි.

මෙම අමාත්‍යාංශය පරිසර සංරක්ෂණය සඳහා ජාතික මට්ටමෙන් පමණක් නොව ජාත්‍යන්තර මට්ටමෙන්ද ගිවිසුම් හා සම්මුතීන්ට එළඹ ජාත්‍යන්තර හවුල්කාර පාර්ශව සමඟ එක්ව ගෝලීය වශයෙන්ද පරිසර සංරක්ෂණය සඳහා වගකීම් වලට බැඳී පාරිසරික සංරක්ෂණය සඳහා සක්‍රීය දායකත්වයක් ලබා දේ.

ශ්‍රී ලංකාව වසර කිහිපයක සිට ආර්ථික අර්බුදයකට මුහුණ දී තිබුණද රටේ පරිසර හා ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණයට හා කළමනාකරනයට අදාළ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් අමාත්‍යාංශය විසින් සකස් කර තිබීම වැදගත් සාධකයකි. රටෙහි තිරසර සංවර්ධනයක් ළඟා කරගැනීම උදෙසා ජාතික පාරිසරික ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව සකස් කරන ලද 2030 දක්වා වූ ජාතික පාරිසරික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුගත වෙමින් 2023 වර්ෂයේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර මේ වන විට ඉතා ඉහල භෞතික හා මූල්‍ය කාර්ය සාධනයක් අත් කර ගෙන තිබීම සාධනීය ලක්ෂණයකි.

පරිසර විෂය භාර ඇමතිතුමාගේ මඟ පෙන්වීම් යටතේ නීති සහ අණ පනත් වලට මෙන්ම ජාත්‍යන්තර පරිසර සම්මුතීන් වලටද අනුකූලව පරිසර විෂයට අදාළව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කරමින් මෙම අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති අංශ සහ ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන මඟින් පරිසර සංරක්ෂණය හා මනා කළමනාකරණය සඳහා අදාළ බලගැන්වීම් සිදු කර ඇත. එමෙන්ම අනෙකුත් අමාත්‍යාංශ, රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශ, රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන ආයතන සමඟ එක්ව ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසර සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු ආරම්භ කර ඇති අතර 2024 වර්ෂයේ මෙම අමාත්‍යාංශයට අදාළ වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සියලුම පාර්ශවකරුවන්ගේ සහය තව දුරටත් අපේක්ෂා කරමි.

පරිසර අමාත්‍යාංශය හරහා සිදු කරන ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් කාර්යක්ෂම ලෙස ඉටු කිරීම සඳහා මඟ පෙන්වීම් සිදු කරන පරිසර විෂය භාර ඇමතිතුමාටත්, අදාළ වැඩ කටයුතු කාර්යක්ෂමව ඉටු කිරීම සඳහා අමාත්‍යාංශයේ හා අනුබද්ධ ආයතනවල මෙන්ම ව්‍යාපෘතිවල සියලු කාර්ය මණ්ඩලවල කැපවීම වෙනුවෙන් ද කෘතඥතාව ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා මෙම අවස්ථාව යොදා ගනිමි.

වෛද්‍ය අනිල් ජාසිංහ
ලේකම්
පරිසර අමාත්‍යාංශය

	පටුන	පිටු අංක
1.	1 පරිච්ඡේදය	01
1.1	හැඳින්වීම	01
1.2	අමාත්‍යාංශයේ දැක්ම හා මෙහෙවර	02
1.3	ප්‍රධාන කාර්යයන්	03
1.4	සංවිධාන සටහන	04
2.	2 පරිච්ඡේදය - ප්‍රගතිය	05
2.1	පරිසර අමාත්‍යාංශයේ එක් එක් අංශ මගින් ක්‍රියාත්මක කරන වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය	05
2.1.1	පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය හා ක්‍රියාකාරී සැලසුම්	05
2.1.2	ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය	06
2.1.3	දේශගුණික විපර්යාස අභියෝග ජයගැනීම	07
2.1.4	වායු සම්පත් කළමනාකරණය	08
2.1.5	පරිසර සැලසුම් හා ආර්ථික	09
2.1.6	පරිසර දූෂණ පාලන හා රසායන ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය	10
2.1.7	ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය	10
2.1.8	පරිසර අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීම්	11
2.1.9	අන්තර්ජාතික පාරිසරික සබඳතා	13
2.1.10	පාරිසරික දින සැමරීම	14
2.1.11	ආයතනික කටයුතු	16
2.1.12	අභ්‍යන්තර විගණන	16
2.1.13	පරිසර ගැටළු පිළිබඳ මහජන පැමිණිලි, අභියාචනා හා මාධ්‍ය වාර්තා	16
2.1.14	තෛතික කටයුතු	16
2.2	අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය	17
2.2.1	ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වන, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	17
2.2.2	ශ්‍රී ලංකාව තුළ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම.	19
2.2.3	පොලික්ලෝරිනේටඩ් බයිෆිනයිල් (PCB) අපද්‍රව්‍ය හා පොලික්ලෝරිනේටඩ් අඩංගු උපකරණ පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය හා බැහැර කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	20
2.2.4	සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය	20
2.2.5	සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික්: ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය ජනනය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම	21
2.2.6	ආසියා-පැසිෆික් රටවල එක් වරක් පමණක් භාවිත කර ඉවතලන ප්ලාස්ටික් සහ එහි අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය පිළිබඳ ධාරිතා වර්ධනය	21
2.2.7	මිනමාටා සම්මුතියට අයත් විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක රසදිය අඩංගු හා රසදිය මිශ්‍ර වූ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික ධාරිතා වර්ධන ව්‍යාපෘති	22

	පිටු අංක
2.2.8 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියේ අධීක්ෂණය හා වාර්තාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට යොමු කිරීම සඳහා පාර්ශවකාර ආයතන හා වෘත්තීයයන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය - ගෝලීය පරිසර පහසුකම - 7 -Umbrella IV	22
2.2.9 කෘෂිකර්ම, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කළ රාමුවක් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	23
2.2.10 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතිය සඳහා ජාතික වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය	23
2.3 අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ආයතනවල ප්‍රගතිය	24
2.3.1 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	24
2.3.2 භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය	27
2.3.3 ජී එස් එම් බී ටෙක්නිකල් සර්විසස් (පුද්) සමාගම	31
2.3.4 ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	33
2.3.5 මූල්‍ය ප්‍රගතිය	37
3 3 පරිච්ඡේදය	38
ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම 2024	39

01 පරිච්ඡේදය

1.1 හැඳින්වීම

අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් නිකුත් කරන ලද අංක 2289/43 දරණ 2022.07.22 දිනැති අති විශේෂ සංශෝධිත ගැසට් නිවේදනය අනුව “පරිසර අමාත්‍යාංශය” පිහිටුවන ලදී. මෙම අමාත්‍යාංශයට තිරසර සංවර්ධනය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛව විවිධත්වය හා ස්වභාවික සෞන්දර්ය රැක ගනිමින් ස්වභාවික සම්පත් පරිහරණය කිරීම මෙන්ම වන, වෘක්ෂලතා, වෙරළ, වගරු බිම්, ඇළ, දොළ, ගංඟා හා වන ජීවීන් ආරක්ෂා කිරීම, කැළිකසළ වළක්වා ගැනීම හා ඉවත් කිරීම, පිරිසිදු නේවාසික පරිසරයක් හා තිරසර ආර්ථික සංවර්ධනයකට ගැලපෙන පරිදි පරිසර ප්‍රතිපත්ති හා ආයතනවලට අදාළ කටයුතු සිදු කිරීමේ කාර්යයන් පවරා ඇත. වර්තමානය වන විට පරිසර අමාත්‍ය ධුරය ගරු කෙහෙළිය රඹුක්වැල්ල මහතා විසින් හොඹවනු ඇත.

රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති හා අනෙකුත් ජාතික ප්‍රතිපත්තින් මත පිහිටා “තිරසර පරිසරයක්” නිර්මාණය කිරීම සඳහා නීති සහ අණපනත්වලට අනුකූලව පරිසර විෂයට අදාළ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය, ජාතික අයවැය, රාජ්‍ය ආයෝජන හා ජාතික සංවර්ධන වැඩපිළිවෙල යටතේ ඇති ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම යන ප්‍රමුඛ කාර්යයන් සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශය නායකත්වය සැපයීම සිදු කරනු ලබයි.

මේ වන විට ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට සිදුව ඇති පීඩාකාරී තත්ත්වය හේතුවෙන් ආර්ථික, සමාජීය, දේශපාලන ව්‍යුහයේ බොහෝ වෙනස්කම් රැසකට මුහුණ දී ඇති අතර එය පාරිසරික වෙනස්කම් රැසකට ද බලපා ඇත. එබැවින් පරිසරයට සිදු වන බලපෑම් අවම කර ගනිමින් සිසු ආර්ථික ප්‍රවණතා සහ ස්වභාවික සම්පත් භාවිතය සම්බන්ධව සමබරතාව පවත්වාගෙන යමින් රටෙහි පරිසරය හා ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරනය සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශ හා අනුබද්ධිත ආයතන ප්‍රමුඛව සමස්ත රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයේ ආයතනික, නෛතින හා තාක්ෂණික රාමුව ගොඩනැංවීම සඳහා විෂයභාර ඇමතිතුමාගේ උපදෙස් හා නායකත්වය යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිතය.

ඒ සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය, සීමාසහිත GSMB තාක්ෂණික සේවා (පුද්ගලික) සමාගම හා ශ්‍රී ලංකා ක්ලයිමේට් භනිඩ් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් යන ආයතන සමග පරිසර අමාත්‍යාංශය රටෙහි ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය වේගවත්වීමත්, ජනතාවගේ ජීවන ක්‍රමය වෙනස්වීමත්, හේතුවෙන් පරිසරයට ඇතිවන බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා සමස්ත රාජ්‍ය යාන්ත්‍රණයේම ආයතනික, නෛතික හා තාක්ෂණික රාමුව ශක්තිමත් කරමින් ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය තිරසරව හා සකසුරුවමිව ගොඩනැංවීම සඳහා සුවිශේෂී කාර්යයක් ඉටුකරයි.

මෙම වාර්තාව මගින් පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ආයතන, අමාත්‍යාංශයේ සියළු අංශ හා ව්‍යාපෘති මගින් 2023 වර්ෂයේ සිදු කරන ලද සංවර්ධන හා සංරක්ෂණ කාර්යය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

1.2 ආයතනයේ දැක්ම හා මෙහෙවර

අමාත්‍යාංශයේ දැක්ම
“තිරසර සංවර්ධිත ශ්‍රී ලංකාවක්”

අමාත්‍යාංශයේ මෙහෙවර

ස්වාභාවික සම්පත් මනාව කළමනාකරණය තුළින් පරිසර ආරක්ෂණය තහවුරු කරමින් තිරසර පරිසර කළමනාකරණය සඳහා නායකත්වය ලබාදීම.

1.3 පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධාන කාර්යයන්:

- නිරසර සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයෙහි ලා උපයෝගී කර ගැනීම පිණිස පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් පරිසර හා ස්වාභාවික සම්පත් ක්ෂේත්‍ර තුළ ඇති ගැටළු හඳුනා ගැනීම හා විශ්ලේෂණය කිරීම.
- පරිසර හා ස්වාභාවික සම්පත් සංරක්ෂණයට සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීමට අදාළ පාර්ශවකරුවන්ට දැනුම් දීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම තහවුරු කිරීම.
- පරිසර හා ස්වාභාවික සම්පත්වලට අනුකූල වූ ප්‍රතිපත්තීන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකිවන පරිදි උපායමාර්ග හා ක්‍රියාකාරී සැලසුම් පිළියෙළ කිරීම හා නියමු ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- පරිසර හා ස්වාභාවික සම්පත් වලට අදාළ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රතිසංස්කරණ සහ නිරසර පරිසර සංකල්පය මෙන්ම වෙනත් ප්‍රධාන පාරිසරික ක්‍රියාදාමයන් පිළිබඳව ජාතික මට්ටමෙන් ජනතාව දැනුවත් කිරීම.
- ශ්‍රී ලංකාව විසින් අත්සන් තබා ඇති බහු පාර්ශවික පාරිසරික සම්මුතීන්ට අනුකූලව ශ්‍රී ලංකාව විසින් ඉටුකළ යුතු ජාත්‍යන්තර බැඳීම ඉටු කිරීම තහවුරු කිරීම.
- පරිසර හා ස්වාභාවික සම්පත් ක්ෂේත්‍රයට අදාළ පසු විපරම් කිරීමේ ක්‍රමවේදයන් සැකසීම හා පසු විපරමෙන් ලැබෙන තොරතුරු මත පරිසර කළමනාකරණය සඳහා සුදුසු ක්‍රමෝපායයන් යෙදීම.
- ප්‍රතිපත්තීන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පරිසරයට සිදුවන බලපෑම් පිළිබඳ පර්යේෂණ පැවැත්වීම, එම තොරතුරු විශ්ලේෂණය කිරීම සහ එම තොරතුරු මහජනතාව ඇතුළු අදාළ අංශ වලට යොමු කිරීම.
- යහපත් වූ පරිසර කළමනාකරණයක් සඳහා රාජ්‍ය රාජ්‍ය නොවන අංශවල හා මහජනතාවගේ කැපවීම සඳහා සුදුසු පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම.

02 පරිච්ඡේදය – ප්‍රගතිය

2.1 පරිසර අමාත්‍යාංශයේ එක් එක් අංශ මගින් සිදු කරන ලද වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය

2.1.1 පාරිසරික ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය හා ක්‍රියාකාරී සැලසුම්

ජාතික පරිසර ප්‍රතිපත්තිය

2003 වර්ෂයේදී ජාතික පරිසර ප්‍රතිපත්තිය හා ක්‍රමෝපායයන් හඳුන්වා දුන් පසු දේශීයව මෙන්ම ගෝලීයව සිදු වෙමින් පවතින සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් හමුවේ ඇති වී තිබෙන නව පාරිසරික අභියෝග ජයගැනීමට මෙම ප්‍රතිපත්තිය යාවත්කාලීන කිරීමේ අවශ්‍යතාවය දැඩිව මතු විය. මෙම පසුබිම තුළ, පාරිසරික කළමනාකරණයේ වෙනස් වන ප්‍රමුඛතා, ඇති වූ නව අභියෝග සහ අනෙකුත් අදාළ ජාතික ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වා දීමත් සමග ප්‍රතිපත්තිවල දර්ශනය වෙනස් කිරීම යන කරුණු ඉස්මතු කරමින් ජාතික පරිසර ප්‍රතිපත්තිය සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබීමෙන් පසුව භාෂාත්‍රයෙන් මුද්‍රණය කර 2022.12.19 වන දින එළිදක්වන ලදී.

ජාතික පාරිසරික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් සම්පාදිත ජාතික පාරිසරික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම 2022-2030 ජාතික පරිසර ප්‍රතිපත්තියට අනුකූල උපායමාර්ග සහ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සහිත මෙහෙයුම් සැලැස්මකි. මෙම සැලැස්ම අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය මත අදාළ ආයතන හරහා ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු යොදා ඇත.

ජාතික දේශගුණික විපර්යාස ප්‍රතිපත්තිය යාවත්කාලීන කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ නැගී එන දේශගුණික අවදානම්, වෙනස් වන ජාතික ප්‍රමුඛතා, නව ගෝලීය වර්ධනයන් සහ දේශගුණය ආශ්‍රිත වැඩසටහන්, යාන්ත්‍රණ සහ ප්‍රතිලාභ හේතු කොටගෙන 2012 වසරේ දී සම්පාදනය කරන ලද ජාතික දේශගුණික විපර්යාස ප්‍රතිපත්තිය පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් යාවත්කාලීන කර ඇත. ඒ අනුව, ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණ වාර්තාව සහ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ප්‍රතිපත්තියේ පළමු කෙටුම්පත සකස් කරන ලදී. මේ වන විට

දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත මහජන අදහස් ලබා ගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් කර ඇත.

ජාතික ඛනිජ ප්‍රතිපත්තිය යාවත්කාලීන කිරීම

වර්තමාන ඛනිජ ප්‍රතිපත්තියේ වූ හිදැස් ආවරණය කරමින් ශ්‍රී ලංකාවට අයත් සාගර කලාපයේ ඛනිජ සම්පත් ගවේෂණය, ඛනිජ අපනයනයේදී අගය එකතු කිරීම, ඛනිජ ආශ්‍රිත සැකසුම් කර්මාන්ත වැඩි දියුණු කිරීම, ඛනිජ සම්පත් සහ පරිසරය තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කිරීම, ඛනිජ නිෂ්පාදනයේදී මතු වන ඉඩම් අයිතිය සම්බන්ධ ගැටළු ආමන්ත්‍රණය කිරීම ඇතුළු වැදගත් කරුණු රැසක් අරමුණු කර ගනිමින් පරිසර අමාත්‍යාංශය, භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය සමග එක්ව ජාතික ඛනිජ ප්‍රතිපත්තිය යාවත්කාලීන කරන ලදී. කෙටුම්පත් කරන ලද ඛනිජ ප්‍රතිපත්තිය සම්බන්ධයෙන් මහජන අදහස් ලබා ගෙන අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියට යොමු කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ 2050 කාබන් ශුද්ධ ශුන්‍ය මාර්ග සිතියම සහ උපායමාර්ගික සැලසුම සකස් කිරීම

කෙටුම්පත් කරන ලද ශ්‍රී ලංකාවේ 2050 කාබන් ශුද්ධ ශුන්‍ය මාර්ග සිතියම සහ උපායමාර්ගික සැලසුම මහජන අදහස් විමසීම සඳහා දේශගුණික විපර්යාස ලේකම් කාර්යාලයේ වෙබ් අඩවියේ පල කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි හා ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය

මෙම ප්‍රතිපත්තියෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ ජාතික, පළාත් සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටම්වල පාරිසරික ගැටළු අවම කිරීම සඳහා විද්‍යුත් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමට මගපෙන්වීමයි. මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලි හා ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සඳහා කෙටුම්පතක් සකස් කර ඇත.

ජාතික රසායනික ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය

මෙම ප්‍රතිපත්තිය මගින් රසායනික ද්‍රව්‍යන් හි ජීවන චක්‍ර කළමනාකරණයක් ඇති කිරීමට හැකියාව ලැබෙන අතර තිරසාර රසායනික ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා පදනමක් ගොඩනැගීමට ඉවහල් වේ. ප්‍රතිපත්තිය සඳහා මහජන අදහස් ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද අතර අමාත්‍ය මණ්ඩලය අදහස් හා යෝජනා ද ප්‍රතිපත්තියට ඇතුළත් කර යාවත්කාලීන කරන ලද ප්‍රතිපත්තිය සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී ඇත. මේ වන විට මුද්‍රණ කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.

2.1.2 ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය

දඹුල්ල පොපම් ආර්බොරේටම් පාරිසරික සංචාරක ස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමෙන් අනතුරුව ස්වභාවික පරිසරයට ඇළුම් කරන්නන් වෙත නැවත විවෘත කිරීම (2023 ජූලි 20)

පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් පොපම් ආර්බොරේටම්හි වූ ජීවි විශේෂ (ශාක හා සත්ත්ව) වටිනාකම පිළිබඳව අවධානය යොමු කර විදේශීය සංචාරකයින් ඉලක්ක

කර ගනිමින් එය පාරිසරික සංචාරක ගමනාන්තයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය මුදල් ජාතික මූලික අධ්‍යයන ආයතනය වෙත ලබා දෙන ලදී. එම සංවර්ධන කටයුතු නිම කිරීමෙන් අනතුරුව නැවත එය දෙස් විදෙස් පාරිසරික සංචාරකයින් සඳහා 2023.07.20 දින විවෘත කරන ලදී.

මුහුදු තෘණ ඩ්‍රෝන් සිතියම්කරණ වැඩමුළුව

ලෝක මුහුදු තෘණ දින සැමරුමට සමගාමීව, පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ශ්‍රී ලංකා ගුවන් සේවය, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, බ්ලූ රිසෝස් ට්‍රස්ට් ආයතනය හා අනෙකුත් අදාළ පාර්ශවකාර ආයතන සමඟ එක්ව 2023 මාර්තු 2 සහ 3 දෙදින මුහුදු තෘණ ඩ්‍රෝන් සිතියම්කරණ වැඩමුළුව පවත්වන ලදී.

මල්වතුඔය ද්‍රෝණිය අවට කඩොලාන ප්‍රතිෂ්ඨාපන වැඩසටහන

2023 අගෝස්තු 21 දින වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව සහ ප්‍රජාවගේ සහභාගීත්වයෙන් මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ "සිලාවතුර" ප්‍රදේශයේ දී කඩොලාන ප්‍රතිෂ්ඨාපන වැඩසටහනක් සිදු කරන ලදී.

අන්තර්ජාතික ජෛව විවිධත්ව දිනය සැමරීමට සමගාමීව 2023 මැයි 23 දින මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ අදාළ රාජ්‍ය නිලධාරීන් සඳහා කඩොලාන විශේෂ හඳුනා ගැනීම, ශ්‍රී ලංකාවේ කඩොලාන පරිසර පද්ධති ප්‍රතිෂ්ඨාපනය සඳහා ජාතික මාර්ගෝපදේශ භාවිතා කරන ආකාරය සහ කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සඳහා පවතින නීතිමය කරුණු පිළිබඳ පුහුණු වැඩමුළුවක් අදාළ පාර්ශව ආයතනවල නිලධාරීන් 60 දෙනෙකු සඳහා පවත්වන ලදී.

2.1.3 දේශගුණික විපර්යාස අභියෝග ජයගැනීම

ජාතික වශයෙන් නිර්ණය කළ දායකත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම (NDCs 2021-2030)

යාවත්කාලීන කරන ලද ජාතික වශයෙන් නිර්ණය කළ දායකත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් සකස් කරන ලදී. මෙම සැලැස්ම ආයෝජන අවස්ථා සඳහා ව්‍යාපෘති අදහස් ලබා දෙමින් ප්‍රගතිය ලබා ගැනීමේ මාධ්‍යයකි. මේ වන විට 2021-2022 වසර සඳහා GHG ගණනය කිරීම් පිළිබඳ වාර්තාව සම්පාදනය කරන ලදී. 2021-2022 වර්ෂ සඳහා ජාතික වශයෙන් නිර්ණය කළ දායකත්ව (NDCs) එක් එක් අංශ සඳහා ප්‍රගතිය ලැබී ඇත.

පළාත් දේශගුණික විපර්යාස අනුවර්තන සැලසුම් සකස් කිරීම

ජාතික අනුවර්තන පෙර සුදානම් ආධාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ පළාත් 9 සඳහා පළාත් අනුවර්තන සැලසුම් සකස් කරමින් පවතී. පළාතේ විශේෂිත ගැටළු සහ නිර්දේශ හඳුනාගෙන ප්‍රමුඛත්වය දීම මෙහි අරමුණයි. සියලු පළාත්වල පළාත් අනුවර්තන සැලසුම් සඳහා පළමු සහ දෙවන වටයේ උපදේශන කටයුතු අවසන් කරන ලදී. පළාත්වල මෙන්ම පළාත් ව්‍යුහයන්හි සිදු කරන ලද පාර්ශවකරුවන්ගේ උපදේශනවල ක්‍රියා පටිපාටිය සහ සොයාගැනීම් පිළිබඳව ඔවුන්ව දැනුවත් කිරීම සඳහා පළාත් 9 හි ප්‍රධාන ලේකම්වරුන් සමඟ දෙමුහුන් රැස්වීමක් පැවැත්විණි. පළාත් 9 සඳහාම පළාත් අනුවර්තන සැලසුම් කෙටුම්පත් සකස් කරන ලදී.

දේශගුණික සෛල්ස් (Climate Cells) පිහිටුවීම හා පළාත් අනුවර්තන සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පහසුකම් සැලසීම

පළාත් අනුවර්තන සැලසුම්වල ප්‍රගතිය නිරීක්ෂණය කිරීම සහ යෝජනා සකස් කිරීම සහ දේශගුණික විපර්යාස අනුවර්තන සම්බන්ධ ගැටළු සඳහා මැදිහත්වීම් සොයා ගැනීම සඳහා ආයතනික යාන්ත්‍රණය පළාත් මට්ටමින් ස්ථාපිත කෙරේ. පළාත් දේශගුණ මණ්ඩල (PCB) සහ පළාත් දේශගුණික ඒකක (PCU) සඳහා ආයතනික පිහිටුවීම සම්පූර්ණ කර ඇත. පළාත් 6ක (වයඹ, ඌව, සබරගමුව, දකුණ, බස්නාහිර සහ මධ්‍යම

පළාත) පළාත් දේශගුණ මණ්ඩල (PCB) පිහිටුවා ඇත. මෙම ක්‍රියාකාරකම් NAP Readiness Support Project සහ TCP FAO ව්‍යාපෘතිය සමඟ සහයෝගයෙන් සිදු කෙරේ.

හරිත දේශගුණික අරමුදල (GCF) සඳහා ව්‍යාපෘති සංකල්ප පත්‍රිකා ගොඩනැගීම

පරිසර අමාත්‍යාංශය එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ ජාතික කේන්ද්‍රස්ථානය වන අතර රටේ GCF ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධීකරණය කිරීමේ වගකීම දරන ජාතිකව නම් කරන ලද අධිකාරිය (NDA) වේ. හරිත දේශගුණික අරමුදල (GCF) වෙතින් අරමුදල් ලබා ගැනීම සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජනා සංවර්ධනය කිරීම ජාතිකව නම් කරන ලද අධිකාරිය මගින් ප්‍රවර්ධනය කරයි.

- ධීවර අංශය සඳහා ව්‍යාපෘති සංකල්ප පත්‍රිකාව හරිත දේශගුණික අරමුදල (GCF) වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට සුදානම් කර ඇත.
- UNDP විසින් සූර්ය බලශක්ති සහ E mobility ව්‍යාපෘති පිළිබඳ ව්‍යාපෘති ඇගයීම් කමිටුවේ සමාලෝචන දැනුම් දෙන ලදී.
- NDA Core - Group මගින් සෞඛ්‍ය සහ සංචාරක අංශයේ සංකල්ප සටහන් සංවර්ධනය සඳහා අදහස් ලබා ගන්නා ලදී.

සංකල්ප පත්‍ර ලිවීම පිළිබඳ ධාරිතා ගොඩනැගීමේ වැඩමුළු

මෙම පුහුණුවේ අරමුණ වන්නේ GCF අරමුදල් යෝජනා හඳුනා ගැනීම සහ සංවර්ධනය කිරීම, ව්‍යාපෘති සංවර්ධන ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමේ විභව සාමාජිකයින් සමඟ සම්බන්ධ වීම සහ GCF සංකල්ප සටහන් දක්වා වර්ධනය කළ හැකි ව්‍යාපෘති අදහස් සඳහා විෂය පථය හඳුනා ගැනීමයි.

ව්‍යාපෘති යෝජනා සංවර්ධන කණ්ඩායම විසින් සකස් කරන ලද යෝජනා 4ක් උපදේශකයින් විසින් සමාලෝචනය කිරීම සිදු කරන ලදී. GCF ව්‍යාපෘති සැකසීම සඳහා ප්‍රධාන ධාරාවේ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති සංවර්ධනය සඳහා වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී. මෙම ක්‍රියාවලිය පහසු කිරීම සඳහා ඉහළ මට්ටමේ ව්‍යාපෘති යෝජනා සංවර්ධන ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායමක් පිහිටුවීමට නියමිතය.

2.1.4 වායු සම්පත් කළමනාකරණය

ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසාර හා කාර්යක්ෂම විද්‍යුත් සංචලන පද්ධතියක් ඇති කිරීම

පැරිස් ගිවිසුම ද ඇතුළත්ව දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර බැඳීම් සඳහා හරිතාගාර වායු විමෝචනය ශුන්‍ය හා අවම විමෝචන සංචලනයක් අවශ්‍ය වන අතර ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය බලශක්තිය ආශ්‍රිත කාබන්ඩයොක්සයිඩ් විමෝචනය ¼ ක් පමණ දායක වේ. යෝජිත ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසාර හා කාර්යක්ෂම විද්‍යුත් සංචලන පද්ධතියක් ඇති කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘතිය මගින් වායු ගුණාත්මක භාවය ඇතිවන අතර පැරිස් ගිවිසුම යටතේ ජාතික වශයෙන් දායකත්ව (NDCs) සපුරාලීමට හේතුවේ.

ව්‍යාපෘතියට අදාළ ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ, දේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ හා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතීන් ලබා ගෙන ඇති අතර ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමේ කටයුතු වායු සම්පත් කළමනාකරණ හා ජාතික ඕසෝන් ඒකකය විසින් සිදු කරමින් පවතී

කොළඹ නාගරික බල ප්‍රදේශයේ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය පිළිබඳ සාක්ෂි පදනම් කරගත් උපාය මාර්ග සහ ප්‍රතිපත්ති වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ධාරිතා සංවර්ධනය

වාතයේ ගුණාත්මකභාවය ඉතා සංවේදී ක්‍රියාවක් වන අතර ශ්‍රී ලංකාව තුළ වාතයේ ගුණාත්මකභාවය නිර්ණය කිරීම සඳහා ස්වයංක්‍රීය වායු තත්ත්ව මැනීමේ උපකරණ තුනක් බත්තරමුල්ල, කොළඹ සහ මහනුවර

නගරයන්හි ස්ථාපිත කර ඇත. එමගින් වාතයේ පවතින PM-10, PM-2.5, NO_x, SO_x, CO, ඕසෝන් පිළිබඳ දත්තයන් ලබා දෙනු ලැබේ. මෙහිදී ශ්‍රී ලංකාවේ ඇතැම් නාගරික ප්‍රදේශ වල සමහර දින වලදී සංසරණය වන වාතයේ PM₁₀ සහ PM_{2.5} සම්මත අගයන්ට වඩා අධිකව පවතන බව තහවුරු කරගෙන ඇත.

මේ පිළිබඳ සැලකිල්ලට ගනිමින් පැරිස් රජය විසින් කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශය තුළ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය පිළිබඳ සාක්ෂි පදනම් කරගත් උපාය මාර්ග සහ ප්‍රතිපත්ති වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ධාරිතා සංවර්ධනය පිළිබඳ ව්‍යාපෘතියක් යෝජනා කරන ලදී. මෙහි තුන්වන පාර්ශවීය ආයතනය ලෙස ප්‍රංශ සංවර්ධන ඒජන්සිය ක්‍රියා කරනු ලබයි. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය හා ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය හා එක්ව මෙහි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් අඛණ්ඩ සාකච්ඡා කරන ලද අතර මේ වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය සිදු කිරීම සඳහා ත්‍රෛපාර්ශික ගිවිසුම අතසන් තබා ඇති අතර ව්‍යාපෘතියේ තාක්ෂණික ආයතන වන එයාපැරිල් ආයතනයේ උපදේශකවරයෙකු ව්‍යාපෘති කාර්යයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඉදිරි මාසය තුළ පැමිණීමට නියමිතය.

ඕසෝන් දින සැමරුමට සමගාමීව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්, පාසල් මට්ටමින් පාසල් ළමුන් දැනුවත් කිරීම් හා කාන්තා දිනයට සමගාමීව බත්තරමුල්ල සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය කාර්යාංශයේ දී පවත් වන ලදී. උත්සවය පාදක කර ගනිමින් ඕසෝන් සම්බන්ධයෙන් ජනතාව අතරට පණිවිඩයක් රැගෙන යා හැකි ආකාරයට පරිසර හිතකාමී අයුරින් භාණ්ඩ රැගෙන යාහැකි බැගයක් සකස් කරන ලදී.

2.1.5 පරිසර සැලසුම් හා ආර්ථික

හරිත ප්‍රසම්පාදනය

පරිසර අමාත්‍යාංශය මුදල් අමාත්‍යාංශය සහ ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිෂන් සභාව ඇතුළු ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවන් සමඟ එක්ව හරිත ප්‍රසම්පාදනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සකස් කරන ලද අතර එම ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2023.07.24 දින අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලැබිණි. පරිසර අමාත්‍යාංශය Deutsche Gesellschaft für International Zusammenarbeit (GIZ) සමඟ සහයෝගයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කර ඇත.

පාරිසරික ලේබල්කරණ වැඩසටහන

ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික ලේබල් කිරීම සඳහා වූ ජාතික රාමුව SLAB සහ SLSI ඇතුළු ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවන් සමඟ සංවර්ධනය කර වලංගු කරන ලදී. මෙම රාමුව 2022.11.21 දින අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද අතර පරිසර අමාත්‍යාංශය Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) සමඟ එක්ව 2023 දී පාරිසරික ලේබල් කිරීම සඳහා වූ ජාතික රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. රාමුව සඳහා ජාතික මෙහෙයුම් කමිටුව ස්ථාපිත කර ඇත.

හරිත නිෂ්පාදන හා හරිත රැකියා ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන

හරිත ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් පළාත් 9 ම ආවරණය වන පරිදි 2022 සහ 2023 වසර තුළ රට පුරා පවත්වන ලද පුළුල් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් මාලාවක් හරහා පාරිසරික නිෂ්පාදන සම්බන්ධ තොරතුරු රැස්කරනු ලැබේ. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශවල යොදවා ඇති පරිසර නිලධාරීන් හරහා දත්ත රැස්කරමින් සිටී.

පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ වල (ESA) ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය සහ පරිසර පද්ධති නඩත්තුව වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන

මේ යටතේ සත්ත්ව විශ්ලේෂණය මත පදනම්ව පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ 102 හඳුනාගෙන ඇත. මල්වතුඔය දෝණිය අවධාරණය කරමින් පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ අටක් හඳුනාගෙන බිම් මට්ටමේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ග්‍රාම නිලධාරී වසම් මට්ටමින් ESAs සීමා නිර්ණය කිරීම සඳහා මූලික තොරතුරු සකස් කරන ලදී.

පැරිස් ගිවිසුමේ 6 වැනි වගන්තිය රට තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම

ඒකාබද්ධ කාබන් හර කිරීමේ යාන්ත්‍රණය

2022 ඔක්තෝබර් 10 වැනි දින ජපානය සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර “අඩු කාබන් වර්ධන හවුල්කාරිත්වය සඳහා ඒකාබද්ධ කාබන් හර කිරීමේ යාන්ත්‍රණය” පිළිබඳ ගිවිසුමට අත්සන් කරන ලදී. මේ වන විට ඒකාබද්ධ කාබන් හර කිරීමේ යාන්ත්‍රණය පිළිබඳ ඒකාබද්ධ කමිටුව (JCM) පිහිටුවා ඇත. JCM ක්‍රියා පටිපාටිය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජකයින් සමඟ සාකච්ඡා වට කිහිපයක් පවත්වන ලදී.

පැරිස් ගිවිසුමේ හයවැනි වගන්තිය යටතේ සහයෝගීතාව සඳහා ශ්‍රී ලංකාව සහ සිංගප්පූරුව අතර අවබෝධතා ගිවිසුම (MOU)

2023 අගෝස්තු 22 වන දින ශ්‍රී ලංකාව සහ සිංගප්පූරුව අතර අවබෝධතා ගිවිසුම අත්සන් කරන ලදී. UNDP සහ GGGI සමඟ සහයෝගීතාවයෙන් පැරිස් ගිවිසුමේ 6 වන වගන්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සුදානම් වීම සඳහා වන සහය ලබා ගැනීම පිළිබඳ එකඟතාවය සිංගප්පූරු රජය වෙත ප්‍රකාශ කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ කාබන් වෙළඳ රාමුව සකස් කිරීම

මේ සඳහා කාබන් වෙළඳාම් රාමුව සකස්කිරීම සඳහා විද්වත් කමිටුවක් පිහිටුවන ලද අතර මේ වන විට ජාතික කාබන් වෙළඳ රාමුව කෙටුම්පත් කර ඇත.

2.1.6 පරිසර දූෂණ පාලන හා රසායන ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

ශ්‍රී ලංකාවේ පාර්ලිමේන්තුව අසලින් ගලා යන දියවන්නා ඔයේ ජල දූෂණ පාලන කිරීම සහ එහි තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ කාර්යසාධන බලකායේ කාර්ක සභා රැස්වීමක් පැවැත්වූ අතර එහිදී ඒ වන තෙක් ප්‍රගතිය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධන සංස්ථාව සහ ජල සම්පත් මණ්ඩලය යන ආයතන විසින් වාර්තා කරන ලදී.

ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය උදෙසා සන්නිවේදන මෙවලම්

ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ මහජන දැනුවත්භාවය උදෙසා සකස් කරන ලද සන්නිවේදන මෙවලම් සම්බන්ධ ඉදිරි කටයුතු සම්බන්ධව South Asia Co-operative Environment Programme හා community network (PVT) LTD ආයතනය අතර ගිවිසුම් අත්සන් කිරීම ලේකම්තුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් සිදු විය.

ජලාස්ථික් වලින් තොර හෝටල් වැඩසටහන

මෙම වැඩසටහන ගාල්ලේ නියමු හෝටල් තුනක ආරම්භ කර ඇති අතර හෝටල්වල රෙදි සෝදන යන්ත්‍රයෙන් ජනනය වන ක්ෂුද්‍ර ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය පරිසරයට එකතු වීම අවම කිරීම සඳහා හෝටල් දෙකක ක්ෂුද්‍ර ජලාස්ථික් පෙරහන් සවි කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ හෝටල් ක්‍රියාකරුවන්ගේ ජලාස්ථික් භාවිතය අවම කිරීම සඳහා “නිරසාර පිළිවෙත්” මාර්ගෝපදේශ කෙටුම්පතක් සකස් කරන ලදී.

ජලාස්ථික්වලින් තොර පාසල් වැඩසටහන

ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය සහ සමුද්‍ර අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරකම් පදනම් කරගත් ප්‍රවේශයක්

තුළින් සිසුන් දැනුවත් කිරීම සඳහා " Marching with the Next Generation towards a plastic waste-free future in Sri Lanka " පිළිබඳ ගුරු මාර්ගෝපදේශ පොත සහ ශිෂ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් කෙටුම්පත් පොත සමාලෝචනය කිරීම සඳහා අදාළ පාර්ශවකරුවන් සමඟ 2023 මාර්තු 24 සහ 25 යන දිනවල දෙදින වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

2.1.7 ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය

නිරසාර නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය පිළිබඳ පළමු ජාතික සම්මන්ත්‍රණය

2030 වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ නාස්තිය අඩකින් පමණ අඩු කිරීමේ අරමුණු ඇතිව පරිසර අමාත්‍යාංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය සමඟ එක්ව, ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්, විද්වතුන්, සිවිල් පරිපාලන නිලධාරීන්, සංවර්ධන වෘත්තිකයන්, ක්‍රියාකාරීන් සහ අනෙකුත් සියලුම උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් 2023 ජූනි මස 22-23 දිනයන්හිදී තලවතුගොඩ Grand Monarch හෝටල් පරිශ්‍රයේදී නිරසාර නයිට්‍රජන් කළමනාකරණය පිළිබඳ පළමු ජාතික සම්මන්ත්‍රණය සංවිධානය කරන ලදී. තවද, නිරසාර කළමනාකරණය පිළිබඳ ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සකස් කිරීම සඳහා අන්තර්ක්‍රියාකාරී වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

අමාත්‍යාංශය මඟින් ක්‍රියාත්මකවන සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය මඟින් මිහිකත දිනය වෙනුවෙන් අනුරාධපුර, කුඩාකණුමුල්ල ප්‍රාථමික විද්‍යාලයේ පැල රෝපණය කිරීමේ වැඩසටහනක් පැවැත්වීම සිදු කෙරිණි. එමෙන්ම නිරප්පතේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ තෝරාගත් පාසල් කිහිපයක විදුහල්පතිවරුන්, ගුරු උපදේශකවරුන්, ගුරුවරුන්

100 දෙනෙකු සඳහා පරිසර ආරක්ෂා කර ගැනීමේ වැදගත්කම හා එල්ලංගා පද්ධතිය සංරක්ෂණය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් ලෝක ජල දිනය හා මිහිකත දිනයට සමගාමීව තිරස්පනේ ප්‍රාදේශීය සහා ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී.

2.1.8 පරිසර අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීම

පැල සිටුවීමේ වැඩසටහන් සංවිධානය කිරීම

පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩල ලේකම් කාර්යාලයේ ප්‍රධානී පැට්‍රිෂියා ස්කොට්ලන්ඩ් මහත්මියගේ සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ හිටපු මහලේකම් බැන්කි මුන් මහතාගේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරය සනිටුහන් කරමින් සොබාදම් පියස පරිශ්‍රයේ උණ භාවිත පලතුරු ශාක රෝපණය කිරීමක් සිදු කල අතර, එයට සමගාමීව සමරු තිළිණයක් ද අමාත්‍යාංශය විසින් පිරිනමන ලදී.

ජෛවවිවිධත්වය පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම

වදවීමේ තර්ජනයට ලක්ව ඇති සත්ත්ව විශේෂ සංරක්ෂණය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් උතුරු මැද පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුවේ සහාය ඇතිව පවත්වන ලද අතර ඒ සඳහා සිසුන් සහ ගුරුවරුන් 221 දෙනෙකු සහභාගී විය.

ජාතික රූපවාහිනිය ඔස්සේ විකාශනය වන “ආයුබෝවන්” වැඩසටහන යටතේ කඩොලාන සංරක්ෂණය සහ තිරසාර භාවිතය පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්, විද්වතුන් මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේ නියෝජිතයන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් පවත්වන ලදී.

කඩොලාන පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සහ පැළ රෝපණය කිරීම.

පරිසර අමාත්‍යාංශයේ තාක්ෂණික දායකත්වයෙන් සහ ඩිල්මා ආයතනයේ සංවිධානයෙන් ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය කිරීමේ වැදගත්කම සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් සමඟ කඩොලාන පැළ රෝපණය කිරීමේ වැඩසටහනක් 2023 ජූලි මස 14 දින කල්පිටියේදී පවත්වන ලදී.

කඩොලාන රෝපණය සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් කොග්ගල කලපුව ආශ්‍රිතව තලාතුඩුව ආරනය සේනාසන භූමියේදී පවත්වන ලදී. මේ සඳහා අවශ්‍ය කඩොලාන පැළ සහ සංවිධාන සහය වනජීවී සහ සමුද්‍ර සම්පත් සංරක්ෂණ සංවිධානය විසින් සපයා දුන් අතර මේ සඳහා පාසල් සිසුන් 75ක් සහ විදේශිකයින් 25ක් පමණ ස්වේච්ඡාවෙන් සහභාගී වන ලදී.

“හරිත පාසල්” සංකල්පය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන

මෙම සංකල්පය යටතේ කොළඹ ආනන්ද විද්‍යාලය “හරිත පාසලක්” ලෙසින් වැඩි දියුණු කිරීමට සැලසුම් කර ඇති අතර මෙය නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙසින් ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් ඒ අනුව යමින් නාගරික පාසල්වල හරිත සංකල්පය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ද අදහස් කෙරේ. එහිදී මෙයට සමගාමීව හරිත පාසල් සංකල්පය පිළිබඳව පූර්ණ දැනුවත් කිරීමක් පරිසර අමාත්‍යාංශයේ දී 2023.01.03 වන දින පවත්වන ලදී.

ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

ජලාස්ථික්වලින් තොර ධීවර වරාය/ධීවර ප්‍රජාව අරමුණු කර ගනිමින් එක්සත් ජාතීන්ගේ පාරිසරික වැඩසටහනේ (UNEP) නියෝජිතයින්ගේ සහභාගීත්වයෙන් දින හතරක වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී. එමෙන්ම "ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍යවල දේශසීමා ප්‍රවාහය පාලනය කිරීම" පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහනක් සහ "බාසල් සංරචක, ජලාස්ථික් ඉන්වෙන්ටරි සහ නියමු ව්‍යාපෘති" පිළිබඳ වැඩමුළුවක් ද පවත්වන ලදී.

පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ සේවය කරන අලුතින් බඳවාගත් සංවර්ධන නිලධාරීන් සඳහා ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වැඩමුළු හතරක් කොළඹ, මහනුවර, ගාල්ල සහ මඩකලපුවේදී පවත්වන ලදී.

රසදිය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා පුහුණුකරුවන් පුහුණු කිරීමේ (TOT) වැඩසටහන් තුනක් සහ කර්මාන්ත, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන අංශ සඳහා පුහුණු වැඩසටහන් 17 ක් ඇතුළු පුහුණු වැඩසටහන් මාලාවක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

පුහුණු වැඩසටහන්වලට අමතරව රසදිය අඩංගු උපකරණ සහ නිෂ්පාදන ආරක්ෂිතව හැසිරවීම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 22ක් පවත්වා ඇත. මීට අමතරව, ඉලක්ක කණ්ඩායම් සහ රටේ සාමාන්‍ය ජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහා රසදිය කළමනාකරණය පිළිබඳ අත් පත්‍රිකා සහ පෝස්ටර් සකස්කර ඇත.

වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන

- වායු දූෂණය අවම කිරීමේ වැදගත් කම පිළිබඳ පාසල් ළමුන් දැනුවත් කිරීමේ අරමුණින් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ සහයෝගීත්වයෙන් දිවයිනේ සියළුම පාසල් නියෝජනය වන පරිදි විවිධ ක්‍රියාකාරකම් ද ඇතුළත්ව වැඩසටහන් පවත්වන ලදී.
- ශීතකරණ හා වායුසමන ක්ෂේත්‍රයේ යහපුරුදු හා ගිනිගන්නා සුළු ශීතකාරක හා ඒවා අඩංගු උපකරණ හැසිරවීම පිළිබඳ එක් දින හා තෙදින පුහුණු වැඩමුළු 13 ක් කාර්මික ශිල්පීන් සඳහා පවත්වන ලදී.
- වානිජ කර්මාන්ත ශීතකරණ පද්ධති හා මධ්‍යම වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර පිළිබඳ යහ පුරුදු සේවා

හා ගිනිගන්නා සුළු ශීතකාරක හැසිරවීම පිළිබඳ ධාරිතා වර්ධනය කිරීමේ වැඩමුළු 08 ක්, ශීතකාරක ප්‍රතිචක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථාන වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳ වැඩමුළු 03 ක්, පවත්වන ලද අතර ගිණිගන්නා සුළු ශීතකාරක හැසිරවීම හා ශීතකරණ ක්ෂේත්‍රයේ යහ පුරුදු පිළිබඳ හා කිගාලි සංරචකය හඳුන්වා දීම සඳහා වැඩමුළු 02 ක් ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයන්හි කාර්මික ශිල්පීන් සඳහා පවත්වන ලදී.

- ශීතකරණ හා වායුසමීකරණ යන්ත්‍ර භාවිතා කරන අවසන් පරිශීලකයන්ගේ යහ පුරුදු හා කාන්තා සවිබල ගැන්වීමේ වැඩමුළු 06 ක් රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පවත්වන ලදී.
- කර්මාන්ත හා වාණිජ අංශයේ ඉංජිනේරු සුපරීක්ෂක නිලධාරීන් සඳහා ශීතකරණ හා වායුසමන පද්ධති භාවිත කරන්නන් සඳහා කිගාලි සංරචකය සඳහා පෙර සූදානම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම හා නව තාක්ෂණය හා ප්‍රවණතාවන් පිළිබඳ ක්‍රියාත්මක භාවය පිළිබඳ වැඩමුළුවක් පරිසර අමාත්‍යාංශයේදී පවත්වන ලදී.
- සහතික නොලත් සේවාස්ථ වායුසමන හා ශීතකරණ කාර්මිකයින් සඳහා පෙර ඉගෙනුම් පාදක ඇගයීම් ක්‍රමවේදය ඔස්සේ (RPL) තාක්ෂණික වැඩමුළු 02 ක් පරිසර අමාත්‍යාංශයේදී පවත්වන ලදී.
- HFC ආනයනකරුවන්ගේ රේගු නිශ්කාශණ නියෝජිතයින් (Customs House agents) සඳහා ආනයන අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා රේගුව හා පරිසර අමාත්‍යාංශය ඒකාබද්ධව දැනුවත්කිරීමේ වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.
- කිගාලි සංරචකයට අනුව 2024 වසරේ සිට Quota ක්‍රමවේදය ක්‍රියාත්මකවීම පිළිබඳ HFC ආනයනකරුවන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.
- ඕසෝන් ස්තරයේ ආරක්ෂාව පිළිබඳ ප්‍රචාරය කිරීම සඳහා පුහුණුකරුවන් පුහුණු කිරීමේ වැඩමුළු පවත්වන ලදී.

2.1.9 අන්තර්ජාතික පාරිසරික සබඳතා

ද්වි පාර්ශවික හා බහු පාර්ශවික ගිවිසුම්

පහත සඳහන් ගිවිසුම් සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් සපුරාලීම සඳහා කටයුතු සම්පාදනය කර ඇත

- ශ්‍රී ලංකා සහ සිංගප්පූරු රජය අතර කාබන් ණය සහයෝගිතාව පිළිබඳ අවබෝධතා ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකා සහ කොරියානු රජය අතර දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ සහයෝගිතා ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකාව හා මාලදිවයින අතර පාරිසරික, දේශගුණ විපර්යාස සහ තාක්ෂණ හුවමාරුව පිළිබඳ ද්වි පාර්ශවික ගිවිසුම
- කොලොම්බියානු ජන රජය සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර තාක්ෂණික සහයෝගිතාව පිළිබඳ අවබෝධතා ගිවිසුම
- කිර්ගිස් ජනරජය සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර පාරිසරික ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකා රජය සහ රුසියාව අතර සාමකාමී කටයුතු උදෙසා න්‍යෂ්ටික ශක්තිය උපයෝගී කර ගැනීම පිළිබඳ ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකා සහ රුවන්ඩා රජයන් අතර බණිජ සම්පත් ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ අවබෝධතා ගිවිසුම
- ශ්‍රී ලංකාව හා චීනය අතර හරිත සංවර්ධනය සඳහා ආයෝජන ප්‍රවර්ධන සහයෝගිතාවය පිළිබඳ අවබෝධතා ගිවිසුම.
- ජපානය සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර අඩු කාබන් වර්ධන හවුල්කාරිත්වය සඳහා ඒකාබද්ධ බැර කිරීමේ යාන්ත්‍රණය පිළිබඳ ද්විපාර්ශවික සහයෝගිතාව

ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ගෝලීය හරිත ප්‍රවර්ධන ආයතනය (GGGI) අතර සන්කාරක රට ගිවිසුම අත්සන් කිරීම

ගෝලීය පරිසර පහසුකම් වක්‍රය 08 (GEF 8) යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත ව්‍යාපෘති

- ශ්‍රී ලංකාවේ ගංගා ද්‍රෝණි තුනක් ආශ්‍රිත ප්‍රජාව හා පරිසර පද්ධති සවිබල ගැන්වීම සඳහා සහල් පාදක තිරසර කෘෂි පද්ධති හවුල්කාර ආයතනය
 - ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO)
- දේශගුණ සුහුරු හා තිරසර නගර හවුල්කාර ආයතනය
 - එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන (UNEP)
- ශ්‍රී ලංකාවේ නැගෙනහිර වෙරළ ආශ්‍රිත සුවිශේෂී ජෛවවිවිධත්ව හා පරිසර පද්ධති සේවා සංරක්ෂණය තුළින් තිරසර ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ප්‍රවර්ධනය හවුල්කාර ආයතනය
 - එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන (UNDP)
- දේශගුණ අනුහුරුවාල හා ගෝලීය පාරිසරික ප්‍රතිලාභ ඉහළ නැංවීම සඳහා ජෛව විවිධත්වයෙන් ඉහළ, පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී හා ගෝලීයව වැදගත් මධ්‍යම කඳුකර භූමි ප්‍රදේශ සහ-කළමනාකරණය හවුල්කාර ආයතනය
 - ලෝක සංරක්ෂණය සංගමය (IUCN)

6 වන පොදුරාජ්‍ය මණ්ඩලීය මහ ලේකම්වරියගේ ශ්‍රී ලංකා සංචාරය

ආසියා ශාන්තිකර රටවල පරිසර අමාත්‍යවරුන්ගේ සහ පරිසර අධිකාරීන්ගේ පස්වන සමුළුව 2023 ඔක්තෝබර් 03 සිට 05 දින දක්වා පැවැත්වීමට නියමිත අතර මීට අදාළ ව පූර්ව සාකච්ඡා ආදිය විවිධ ආයතන හා අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් පවත්වන ලදී.

2.1.10 පාරිසරික දින සැමරීම

ලෝක මුහුදු තෘණ දිනය සැමරීම

(2023 මාර්තු 01)

2022 මැයි 23 දින පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලයේ 74 වන සම්මේලනයේ දී මාර්තු මස 1 දින ලෝක මුහුදු තෘණ දිනය ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. මෙම දිනයට සමගාමීව පරිසර අමාත්‍යාංශය, විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, බල රිසෝසස් ට්‍රස්ට් සහ අනෙකුත් අදාළ පාර්ශ්ව ආයතන හා එක්ව ජාතික උත්සවයක් සංවිධානය කර පවත්වන ලදී. මේ නිමිත්තෙන් විශේෂ සමරු මුද්දර කවරයක් ද නිකුත් කරන ලදී.

ජගත් මිහිතල දිනය සැමරීම

(2023 අප්‍රේල් 22)

මෙවර ජගත් මිහිතල දින තේමාව වූයේ “Invest in Our Planet”- (මිහිතලය මත ආයෝජනය කරමු) යන්නයි. මීට සමගාමීව පාසල් සිසුන් හා අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් පරිසර අමාත්‍යාංශයේ දී පැවැත්වූ අතර පරිසර විශේෂඥ ටී.එම්. අනුරුද්ධ තෙන්නකෝන් මයා විසින් මිහිතල දිනයේ වැදගත්කම හා ස්වාභාවික සම්පත් අනාගත පරපුර උදෙසා ආරක්ෂා කිරීම මැයෙන් දැනුවත් කිරීමේ දේශනයක් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ජාත්‍යන්තර ජෛවවිවිධත්ව දිනය සැමරීම

(2023 මැයි 22)

මෙවර ජාත්‍යන්තර ජෛවවිවිධත්ව දිනය සැමරීමේ තේමා පාඨය වූයේ "ජෛවවිවිධත්ව ප්‍රතිෂ්ඨාපනය: ගිවිසුමෙන් ක්‍රියාවට" යන්නයි. මෙම දිනයට සමගාමීව, ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික වදවී යාමේ තර්ජනයට ලක්ව ඇති මිරිදිය මත්ස්‍ය විශේෂයක් වන තඹලයා (*Labeo lankae*) මත්ස්‍යය පැටවුන් 30,000 ක් ඔවුන්ගේ ස්වභාවික වාසස්ථාන වන මල්වතු ඔය ද්‍රෝණිය සහ තුම්බිකුලම වැවට මුදා හරින ලදී.

ජගත් පරිසර දිනය සැමරුම් වැඩසටහන.

(2023 ජූනි 05)

2023 ජගත් පරිසර දින සැමරුම් වැඩසටහන පැවැත්වීම “සොබාදම් පියස” අමාත්‍යාංශ පරිශ්‍රයේදී පවත්වන ලදී. මෙවර ජගත් පරිසර දිනය "ජලාස්ථික් මගින් සිදුවන දූෂණය පිටු දකිමු" යන තේමාව යටතේ සැමරීම සිදු කරන ලදී. පරිසර දින සැමරුමට සමගාමීව 2023.05.30 දින සිට 2023.06.05 දින දක්වා පරිසර සතියක් ප්‍රකාශයට පත් කල අතර, එය දිවයින පුරාම ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ජගත් කාන්තාරකරණය හා නියඟය පිටුදැකීමේ දිනය සැමරීම

(2023 ජූනි 17)

මෙම වසරේ ජගත් කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ දින තේමාව ලෙස "Her Land, Her Rights" ලෙස නම්කර ඇති අතර, ඒ අනුව යමින් පරිසර අමාත්‍යාංශය තීරසර භූමි කළමනාකරණය සහ ඒ සඳහා කාන්තාවගේ දායකත්වය" යන තේමාව යටතේ "ලිය සවිය" නමින් සාම්ප්‍රදායික ආහාර හා අත්කම් භාණ්ඩ ප්‍රදර්ශනයක් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් අනුරාධපුර මහ නගර සභා පිටිය ප්‍රජා ශාලාව හා ඒ අවට පරිශ්‍රයේදී පවත්වන ලදී. මේ හා සමගාමීව පරිසර අමාත්‍යාංශ ලේකම් හා විද්වතුන් ගේ සහභාගීත්වයෙන් මහජනතාව දැනුවත් කිරීමේ රූපවාහිනී සාකච්ඡාවක් ද පවත්වන ලදී.

කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික දින සැමරීම

(2023 ජූලි 26)

මෙවර මෙම දිනය සැමරීම සඳහා බස්නාහිර පළාතේ පාසල් ළමුන් සහ ගුරුවරුන් 200 දෙනෙකු සඳහා "අපේ පැවැත්ම තහවුරු කර ගැනීමට අනාගත පරපුර විධිමත් කරමු" යන

තේමාව යටතේ ප්‍රායෝගික වැඩමුළුවක් අමාත්‍යාංශ පරිශ්‍රයේදී පවත්වන ලදී. මෙහිදී කඩොලාන පරිසර පද්ධතියේ වැදගත්කම, කඩොලාන විශේෂ හඳුනා ගැනීම, ව්‍යාප්තිය, තර්ජනයන්ට හේතු සහ සංරක්ෂණය පිළිබඳව දැනුවත් කරන ලදී.

නිල් අභස සඳහා පිරිසිදු වාතය පිළිබඳ සිව්වන ජාත්‍යන්තර දිනය සැමරීම

(2023 සැප්තැම්බර් 07)

සිව්වන වරටත් පවත්වන ලද මෙම දිනයේ තේමාව වූයේ "පිරිසිදු වාතය සඳහා එක්වෙමු" යන්නයි. ඒ අනුව, නිල් අභසක් සඳහා පිරිසිදු වාතය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර දිනය පරිසර අමාත්‍යාංශය, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය හා එක්ව බත්තරමුල්ල සෙත්සිරිපාය පරිශ්‍රය ඉදිරිපිට සංවිධානය කරන ලදී. පරිසර දින සැමරුමට සමගාමීව ගුණාත්මක වායු විමෝචනයක් පවත්වා ගැනීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ රියදුරන් හා මගීන් දැනුවත් කිරීම හා පදිකයින් දැනුවත් කිරීම සිදු විය.

ජගත් ඕසෝන් දිනය

(2023 සැප්තැම්බර් 16)

“ඕසෝන් වියන පිළිසකර කරමු දේශගුණ විපර්යාස අවම කරමු” යන මැයෙන් ඕසෝන් දින සැමරුම පරිසර අමාත්‍යතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්තුමාගේ හා අනෙකුත් ආරාධිතයින්ගේ සහභාගීත්වයෙන් බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී සිදු කරන ලදී. “Ozone photography & Art contest 2023” තරඟයේ ජයග්‍රහණ සඳහා ත්‍යාග ප්‍රදානයද සිදු කරන ලදී.

2.1.11 ආයතනික කටයුතු

සේවා ස්ථිර කිරීම්	
දිපච්ඡාපන සේවා	01
රාජ්‍ය කළමනාකරණ සේවය	01
උසස් කිරීම්	
දිපච්ඡාපන සේවා	02
ඒකාබද්ධ රියදුරු සේවය	01
කාර්යාල සේවක සේවය	01
සංවර්ධන නිලධාරී සේවය	03
විශ්‍රාම ගැන්වීම්	
රාජ්‍ය කළමනාකරණ සේවය	02
ඒකාබද්ධ රියදුරු සේවය	01
දෙපාර්තමේන්තුගත විධායක	02
ඉල්ලා අස්වීම්	
සංවර්ධන නිලධාරී	20
තනතුර අතහැරයාම්	
සංවර්ධන නිලධාරී	03
රියදුරු සේවය	01
ණය ලබා දීම්	
ආපදා ණය	95
දේශීය නිවාඩු රාජ.පරි.ව.14/2022	12
විදේශ නිවාඩු රාජ.පරි.ව. 14/2022	06
හැඳුනුම්පත් සකස් කිරීම්	26
පාර්ලිමේන්තු ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු ඉදිරිපත් කිරීම්	11
වාර්ෂික වාර්තා හා කාර්ය සාධන වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම්	02
සහනදායී පදනම මත වාහන ආනයන බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම්	20
අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ	25

2.1.12 අභ්‍යන්තර විගණන

අමාත්‍යාංශය හා ඊට අයත් ආයතනවල අභ්‍යන්තර පාලනය විධිමත්ව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අභ්‍යන්තර විගණන අංශය පිහිටුවා ඇත.

අමාත්‍යාංශයේ අභ්‍යන්තර විගණන සැලැස්ම යටතේ 2023 වර්ෂය සඳහා විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් වාර්තා ඇතුළත්ව විගණන වාර්තා 22 ක් නිකුත් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත.

ඒ අනුව ක්ෂේත්‍ර 14 ක විගණන කටයුතු අවසන් කර ඇත. දැනට සිදු කරමින් පවතින විගණන කටයුතු වල වාර්තා 02 ක් පමණක් නිකුත් කිරීමට ඇත.

විගණන සැලසුමට පරිබාහිරව විශේෂ විමර්ශන 01 ක් සිදු කර ඇත.

2.1.13 පරිසර ගැටළු පිළිබඳ මහජන පැමිණිලි, අභියාචනා හා මාධ්‍ය වාර්තා

වාර්තාකරණ කාලසීමාවට අදාළව පරිසර අමාත්‍යාංශයේ විවිධ අංශවලට, අමාත්‍යාංශයට අයත් ආයතන හා වෙනත් අමාත්‍යාංශ හා ආයතන වෙත විමර්ශන කටයුතු සඳහා පැමිණිලි 161 ක් ලැබී ඇති අතර 118 සඳහා වාර්තා කැඳවා ඇති අතර පිළිතුරු ලැබීම් 50 ක් හා විමර්ෂණ 10ක් සිදුකරමින් පවතී.

2.1.14 තෛතික කටයුතු

ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රගතිය
ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ අභියාචනා විභාගය	නව අභියාචනා 31
පතල් හා ඛනිජ පනත යටතේ අභියාචනා විභාග කිරීම	නව අභියාචනා 08
අමාත්‍යාංශයට අදාළ උසාවි නඩු, මානව හිමිකම් නඩු සහ ඔම්බුඩ්ස්මන් නඩු සඳහා ආධාර ලබා දීම	නඩු 76
විශේෂයෙන් නීති කෙටුම්පත් සම්පාදකගේ එකඟතාව සහ අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා නීති ලේඛන සකස් කිරීමේදී සහාය ලබා දීම	රෙගුලාසි 04
අමාත්‍යාංශය හා රේඛීය නියෝජිතායතන සම්බන්ධ ගිවිසුම් සකස් කිරීම	ගිවිසුම් 20
මහජන පැමිණිලි සම්බන්ධව කටයුතු කිරීම	පැමිණිලි 01

2.2 පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය

2.2.1 ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වන, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ අනුරාධපුර මල්වතු ඔය දෝණිය, මන්නාරම, පුත්තලම සහ වවුනියාවේ තෝරාගත් අත්හදා බැලීමේ භූමි දර්ශක වලට අයත් කෘෂිකර්මාන්තය, සංචාරක හා වන වගාව සැලසුම් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය ඇතුළත් කිරීම සඳහා සාකච්ඡා භූමි දර්ශක ප්‍රවේශයක් ස්ථාපිත කිරීමයි. රටේ දකුණු ප්‍රදේශයේ සංචාරක ව්‍යාපාරයේ සිදුවන හානිදායක වැරදි නැවත සිදුවීම වළක්වා ගැනීම සඳහා නිසි කාලයේදී සමාජ හා පාරිසරික ආරක්ෂණයන් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය වටිනා අවකාශයක් සපයනු ලබයි. ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය තුළට ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය ප්‍රධාන ධාරාගත කිරීම හා මල්වතු ඔය දෝණියේ වෙන් වශයෙන් පිහිටි ප්‍රදේශ තුනක එනම් ගොඩබිම් ප්‍රදේශ දෙකක් (රිටිගල සිට මිහින්තලය යෝධ වැව / මඩු පාර- විල්පත්තුව) සහ එක් මුහුදු ආශ්‍රිත කලාපයක (මන්නාරම බොක්ක/ වන්කාලෙයි-අරිප්පු-සිලාවතුර) ඉඩම් පරිහරණය සැලසුම් කිරීම සඳහා දිස්ත්‍රික් සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් රජය සහ බහුවිධ ප්‍රාදේශීය සහ පළාත් බල ප්‍රදේශ පුරා පැතිරුණු සිවිල් සමාජය සමඟ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. ව්‍යාපෘතිය සංරචක 4කින් සමන්විත වේ.

වන සංරක්ෂණය සහ පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළින් ග්‍රාමීය ආර්ථිකය වැඩිදියුණු කිරීම

මන්නාරම ප්‍රාදේශීය වන සංරක්ෂණ කාර්යාලය විසින් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හරහා ඉදිරිපත් කරන ලද ඉහත ව්‍යාපෘති යෝජනාව මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ සිලාවතුර ප්‍රදේශයේ හෙක්ටයාර් 20 ක භූමි ප්‍රමාණයක ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. මෙමගින් ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය, කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය මෙන්ම ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය පිළිවෙත් ආරක්ෂා කිරීම අරමුණු කර ගෙන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

මුහුදු රළ බාධක ඉදිකිරීම මගින් ස්වභාවික සම්පත් සහ වාසස්ථාන සංරක්ෂණය කිරීම

මුහුදු බාදනය හේතුවෙන් වන්කලෙයි නැගෙනහිර ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ ගැටලු රැසක් මතු වී ඇති අතර මුහුදු රළ බාධකයක අවශ්‍යතාවය මත එම ප්‍රදේශයේ මුහුදු රළ බාධකයක් නිර්මාණය කිරීම තුළින් ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය සුරක්ෂිත කිරීම සහ ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට සහාය වීම අපේක්ෂා කෙරේ.

වන ප්‍රතිස්ථාපන ව්‍යාපෘතිය

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රදේශයේ හෙක්ටයාර් 40ක පමණ භූමි භාගයක කාය, ගංසුරිය, කරද වැනි ශාක විශේෂ වගා කිරීම ආරම්භ කර ඇති අතර අධිකෂණ කටයුතු මන්නාරම දිස්ත්‍රික් වන සංරක්ෂණ කාර්යාලය විසින් සිදු කරනු ඇත.

ජෛවවිවිධත්වය පිළිබඳ තක්සේරු කර වාර්තා කිරීම

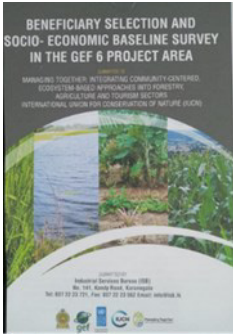
මේ වන විට ආදර්ශ භූමි දර්ශ 6 හි ජෛවවිවිධත්ව තක්සේරු කිරීමේ කටයුතු නිම කර ඇති අතර අදාළ වාර්තාවන් සකස් කර ඇත.

ආදර්ශ භූ දර්ශ ප්‍රදේශ තුළ කෘෂිකර්මාන්තය වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම්

ජීවනෝපාය සඳහා ආධාර කිරීමේ අරමුණින් කෘෂිකර්ම උපදේශක කණ්ඩායමේ තාක්ෂණික සහාය ඇතිව පොහොර, බීජ, බීජ තැටි, පාංශු පරීක්ෂණ කට්ටල පෙට්ටි විච්චනය කරන බිංදු වාරිමාර්ග ඒකක වැනි කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් මිලදී ගෙන ගොවීන් අතර බෙදා හැරීමට කටයුතු කර ඇත.

ආදර්ශ භූමි දර්ශවල සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂණ පැවැත්වීම

මේ වන විට ආදර්ශ භූමි දර්ශ 01 සහ 02 හි සමාජ-ආර්ථික සමීක්ෂණය අවසන් කර ඇති අතර එය කාර්මික සේවා කාර්යාංශය විසින් සිදු කරන ලදී. අවසන් සමීක්ෂණ වාර්තාව IUCN ආයතනය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත. ව්‍යාපෘති ප්‍රතිලාභීන් ස්වයං සම්මුඛ සාකච්ඡාව මත පදනම්ව හඳුනාගෙන ඇති අතර ඔවුන්ගේ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, පවුල් වර්ගය, අධ්‍යාපනය යන කරුණු සලකා බලා වඩාත් සමබර ප්‍රතිලාභීන් පිරිසක් තෝරාගෙන ඇත.

ආදර්ශ භූමි දර්ශයන්හි ගොවීන් පුහුණු කිරීම සහ ගොවි සංගම් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

කෘෂිකාර්මික කණ්ඩායම්වලින් ලැබුණු තාක්ෂණික නිමැවුම් සහ ක්ෂේත්‍රයේ සකස් කරන ලද කෘෂිකාර්මික සැලසුම් සැලකිල්ලට ගනිමින් ගොවි සංගමය පිහිටුවා ඇත. ඒ අනුව තෝරාගත් කෘෂිකාර්මික මැදිහත්වීම් සඳහා මැදවිච්චිය මහවිලච්චිය, මධ්‍යම නුවර ගම් පලාත සහ කහටගස්දිගිලිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවලින් ගොවීන් තෝරාගෙන ඇත. තඹුන්තේගමදී කොම්පෝස්ට් පුහුණුව, ක්ෂුද්‍ර වාරිමාර්ග ස්ථාපනය, බෝග සැලසුම්කරණය සහ වෙළඳපොලේ වාණිජ නිෂ්පාදන මට්ටම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සඳහා කාගිල්ස් හි වෙළඳපල මත පදනම් වූ නිෂ්පාදනය පිළිබඳ පුහුණුව සඳහා තෝරාගත් ස්ථානවල ගොවි පුහුණුව ලබා දී ඇත. තවද, ග්‍රාමීය මට්ටමින් ගොවි සංගම් පිහිටුවා කෘෂිකර්ම කණ්ඩායමේ සහභාගිත්වයෙන් පුහුණු කිරීම් සිදු කරන ලදී.

සංචාරක ව්‍යාපාරයට අදාළ ජීවනෝපාය මැදිහත්වීම් සහ නව සංචාරක ස්ථාන හඳුනාගැනීම

දැනට ආදර්ශ භූමි දර්ශ 03 සහ මඩු ප්‍රදේශය සඳහා සංචාරක සංවර්ධන සැලැස්ම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපායමාර්ගය සකස් කර ඇත. ග්‍රාමීය මට්ටමේ සංචාරක ව්‍යාපාරය ආශ්‍රිත ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය කටයුතු ඉලක්ක කර ගනිමින් මෙම සැලසුම් සකස් කර ඇත. ප්‍රදේශය තුළ පවතින සංචාරක ස්ථාන සලකා බැලීමේදී

සංචාරක ව්‍යාපාරය සඳහා නව විභව ස්ථාන හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව පහත සඳහන් ප්‍රධාන සංචාරක කලාප හඳුනාගෙන ඇත.

1. මාවිල් සංරක්ෂණ සංචාරක මඩු කලාපයේ ප්‍රජා පාදක පාරිසරික වික්‍රමාන්විත සංචාරක ව්‍යාපාරය හරහා ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය.
2. අරිප්පු ප්‍රදේශයේ ප්‍රජා මූලික පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය හරහා ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය.
3. සිලාවතුර කයාක්කුලි සංචාරක කලාපයේ ප්‍රජාපාදක පාරිසරික වික්‍රමාන්විත සංචාරක ව්‍යාපාරය හරහා ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය.
4. වන්කලෙයි ප්‍රජා මූලික පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය හරහා ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය.

ඉහත සැලැස්මට සමගාමීව මල්වතු ප්‍රදේශය සඳහා දැනට පවතින සංචාරක සැලසුම් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. පවත්නා සැලසුම් පිළිබඳ විශ්ලේෂණය ප්‍රදේශයේ සංචාරක විභවයන් සහ දුර්වලතා හඳුනා ගැනීම සඳහා භාවිතා කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය යටතේ නිර්මාණය කර ඇති මහජන තොරතුරු සහ සම්බන්ධීකරණ වැඩසටහන්

1. ව්‍යාපෘති ලේස්බුක් පිටුව සහ යූ ටියුබ් නාලිකාව දියත් කිරීම ආරම්භ කිරීම.
2. ඉලක්ක මහජන සම්බන්ධ වැඩසටහන්, පාසල් ආශ්‍රිත වැඩසටහන් සැලසුම් කර කිරීම.
3. සන්නිවේදන උපාය මාර්ග සැකසීම
4. ජෛවවිවිධත්ව සංරක්ෂණය සහ ඩිජිටල් අලෙවිකරණය පිළිබඳ යෙහවනයන් ඉලක්ක කරගත් මාධ්‍ය වැඩමුළු පැවැත්වීම.

ග්‍රාමීය මට්ටමින් දැනුවත් කිරීම් සහ සංරක්ෂණ සැලසුම් සකස් කිරීම

ආදර්ශ භූ දර්ශයන්හි ප්‍රජා සංරක්ෂණ විශේෂඥයින් ගම් මට්ටමින් දැනුවත් කිරීම සහ සංරක්ෂණ සැලසුම් සකස් කිරීම, ග්‍රාමීය මට්ටමින් කමිටු පිහිටුවීම, පාර්ශ්වකරුවන් හඳුනා ගැනීම හා රාජ්‍ය ආයතන සමඟ දැනුම බෙදා ගැනීමද මෙහිදී සිදු කරනු ලබයි.

2.2.2 ශ්‍රී ලංකාව තුළ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ ප්‍රතිපත්තීන් වඩාත් කාර්යක්ෂමව සහ ක්‍රමවත්ව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස 1994 වසරේදී පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ජාතික ඕසෝන් ඒකකය පිහිටුවන ලද අතර එමඟින් ඉතා සැලසුම් සහගතව මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ ප්‍රතිපත්තීන් සහ රෙගුලාසි ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මකවීම ඇරඹිණි.

මේ වන විට, ශ්‍රී ලංකාව 2016 වර්ෂයේදී මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයට සිදු කල එක් සංශෝධනයක් වන කිගාලි සංශෝධනය සඳහා ද අනුගත වී ඇත.

ශීතකරණ හා වායුසමන ක්ෂේත්‍රයේ පාර්ශවකාර ආයතන වන තාක්ෂණ වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ආයතන, කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම සමඟ හඳුනාගත් ක්‍රියාකාරකම් තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා සාකච්ඡා පැවැත්වූ අතර තවද, ශීතකරණ හා වායුසමන ක්ෂේත්‍රයේ නව තාක්ෂණය වෙනස්වීම පිළිබඳව මහා පරිමාණ සේවා සපයන්නන් හා ජංගම වායුසමන ක්ෂේත්‍රයේ නියැලෙන්නන් සමඟ සාකච්ඡාවට කීපයක් පැවැත්වීය. ඉදිරියේ දී මෙම ක්ෂේත්‍රයන්හි අදාළ ආයතන සමඟ කටයුතු කිරීමේදී හා ක්‍රියාකාරකම් සිදුකිරීමේදී තවදුරටත් වැඩිදියුණු වියයුතු ආකාරය පිළිබඳ තීරණ වලට එළඹෙන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අදාළ පාර්ශව කරුවන් සමඟ ව්‍යාපෘති මෙහයුම් කමිටු රැස්වීම් 2023/06/26 දින අමාත්‍යාංශයේ පැවති අතර එහිදී මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ අපේක්ෂිත කාර්ය සාධනය හා වත්මන් ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා තීරණ රැසකට එළඹිණි.

HCFC ආනයන පංගු ක්‍රමවේදය යටතේ 2023 වර්ෂය තුළදී කෝටා නිකුත් කිරීම (quota distribution) ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායනික ද්‍රව්‍ය පාලනය සඳහා ක්‍රියාත්මක යාන්ත්‍රණය යටතේ සාර්ථකව නිම කර ඇති අතර සුදුසුකම් ලත් ආයතන 15 ක් සඳහා ජාතික ඕසෝන් ඒකකයේ නිර්දේශ මත බෙදා දෙන ලදී. මෙම කෝටාව ආනයනය කිරීමේදී ජාතික ඕසෝන් ඒකකයේ නිර්දේශය මත ආනයන හා අපනයන පාලන

දෙපාර්තමේන්තුවේ ආනයන පාලන බලපත්‍රයක් සහිතව ආනයනය කිරීම සිදු කරමින් පවතී.

2020, 2021 හා 2022 යන වර්ෂයන් හිදී ශීතකරණ හා වායුසමන ක්ෂේත්‍රයේ නියුතු පිළිගත් සහතිකයක් හා විධිමත් පුහුණුවක් නොමැති කාර්මිකයින්ගේ සේවය ප්‍රමිතිකරණයට ලක් කර නිසි පුහුණුවක් ලබාදීමෙන් පසු පෙර ඉගෙනුම් පාදක ඇගයීම් ක්‍රමවේදය ඔස්සේ (RPL) ජාතික වෘත්තීය පුහුණු සහතිකයක් (NVQ) පිරිනැමීම සඳහා ජාතික ඕසෝන් ඒකකය මූල්‍යමය දායකත්වය හා තාක්ෂණ ධාරිතා වර්ධනය ඉහල නැංවීම සිදු කරන ලදී.

මෙම වර්ෂයේදී ජාතික ඕසෝන් ඒකකය සමඟ ජාතික ආධුනිකත්ව හා කාර්මික පුහුණු අධිකාරිය (NAITA) හා කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ එක්ව 2023 වර්ෂය තුළ කාර්මික ශිල්පීන් 145 ක් සඳහා මූල්‍ය හා තාක්ෂණ දායකත්වය ලබාදී ඇත. තවද, ශීතකරණ හා වායුසමන ක්ෂේත්‍රය කාර්මිකයින් සඳහා විධිමත් සහතිකකරණයක් කිරීම තුළින් මොවුන් හොඳ සේවා පුරුදු (GSP) පිළිබඳ ප්‍රායෝගික දැනුම ලබා ගන්නා අතර ශීතකරණ හා වායු සමන ක්ෂේත්‍රයේ උපකරණ භාවිතය පිළිබඳ මනා පලපුරුද්දක් ලබාගැනීමටද හැකියාව ඇතිවේ.

නිරෝධායන හා පෙර නැව්ගත කිරීම් සඳහා මිනයිල් බ්‍රෝමින් භාවිතය නියාමනය කිරීම සඳහා මාර්ගගත පද්ධතිය නැවත සකස් කිරීම සඳහා ජාතික ශාක නිරෝධායන මධ්‍යස්ථානය වෙත මූල්‍යමය දායකත්වය ලබා දෙන ලදී.

2.2.3 පොලික්ලෝරිනේටඩ් බයිපිනයිල් (PCB) අපද්‍රව්‍ය හා පොලික්ලෝරිනේටඩ් අඩංගු උපකරණ පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය හා බැහැර කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

පොලික්ලෝරිනේටඩ් බයිපිනයිල් (PCB) යනු කල් පවතින දූෂක කාරක වන අතර මෙමගින් පිලිකා, වර්ධන උනනා වැනි සෞඛ්‍ය ගැටළු රාශියක් ඇති කරයි. මෙම රසායනිකය 1970 දී පමණ ලොව පුරා තහනම් කරන ලද අතර, දැනට මෙය ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ පැරණි ට්‍රාන්ස්ෆෝමර්වල සහ වැල්ඩින් ට්‍රාන්ස්ෆෝමර්වල දැකිය හැක. මේ වන විට ප්‍රධාන වශයෙන්ම වැල්ඩින් ට්‍රාන්ස්ෆෝමර් සඳහා යොදා ගන්නා ට්‍රාන්ස්ෆෝමර් තෙල් මගින් PCB ව්‍යාප්තිය සිදුවෙමින් පවතී.

මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයේ හා වැද්දුම් ක්ෂේත්‍රයේ PCB අඩංගු තෙල් සහිත ට්‍රාන්ස්ෆෝමර් හඳුනාගෙන, ඒවා පරිසර ආරක්ෂිත ලෙස බැහැර කිරීමයි.

මෙයට අදාළව වැද්දුම් අංශයේ හා බලශක්ති අංශයේ PCB ඉන්වෙන්ටරි සාදා නිම කර ඒවා පරිසරයෙන් බැහැර කර ඇති අතර මහා පරිමාණ සැපයුම්කරුවන් සතු ට්‍රාන්ස්ෆෝමර් 1069 පරීක්ෂා කර ඉන්වෙන්ට්‍රියක් සකස් කිරීමේ කටයුතු නිම කර ඇත. 2021/09/15 දින අංක 21/1573/321/018 කැබිනට් තීරණයට අනුව බැහැර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

කඩිනම් කිරීම සඳහා යටිතල පහසුකම් සැලසීම වෙනුවෙන් අමාත්‍යාංශයේ කොටස වන රුපියල් මිලියන 68ක් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙත ලබා දී ඇත.

මීට අමතරව බලශක්ති සහ වැද්දුම් අංශ සඳහා PCB පුහුණු සහ ඉන්වෙන්ටරි අත්පොත සකස් කර මුද්‍රණය කර ඇති අතර පාසල්, විශ්ව විද්‍යාල සහ වෘත්තීය පුහුණු ආයතන වල පරිශීලනය සඳහා දිගුකල් පවතින ජෛව සම්ච්චය සහ විෂ රසායනික ද්‍රව්‍ය (PBT) පිළිබඳ පොතක් මුද්‍රණය කර ඇත.

මවකිරි වල ඩයොක්සින් ඇතිදැයි අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා සාම්පල එකතු කිරීම මේ වන විට අවසන් කර ඇති අතර , පරීක්ෂණ සඳහා චීනයට යැවීමට කටයුතු කරමින් පවතී.

2.2.4 සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය

ගෝලීය පරිසර පහසුකම යටතේ ක්‍රියාත්මක වන සුවදායී භූමි දර්ශ ව්‍යාපෘතිය යටතේ රු.මිලියන 80ක පමණ වියදමින් අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ පලුගස්වැව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයට අයත් තුම්බිකුලම හා බෙල්ලන්කඩවල යන වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සිදුකර අවසන්ව ඇත. මේ හේතුවෙන් සමාජීයය වශයෙන් මෙන්ම පාරිසරික

වශයෙන්ද ප්‍රතිලාභ රාශියක් ලැබී ඇත. පාරිසරික වශයෙන් වනජීවීන්ගේ පැවැත්මට සුදුසු පරිසර පද්ධතියක් තුම්බිකුලම වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමෙන් එම ප්‍රදේශයේ ඇති විය. විශේෂයෙන් වන අලි හා වෙනත් ජීවී කොට්ඨාශයන් මෙම වැව ආශ්‍රිත නව පරිසර පද්ධතිය ආශ්‍රිතව වර්ධනය වීම සිදුවී ඇත. තවද, පසුගිය නියං සමයේදී තුම්බිකුලම

වැවේ ජලයෙන් විනාශ වීමට ගිය කුඹුරු අක්කර 50ක ප්‍රමාණයක් අස්වැද්වීමට හැකියාව ලැබීම නිසා සමාජමය වශයෙන් ජනතාවට විශාල ප්‍රතිලාභයක් හිමිවිය.

2.2.5 සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික්: ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය ජනනය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම

මෙම ව්‍යාපෘතිය පරිසර අමාත්‍යාංශය සහ ජපානයේ ගෝලීය පරිසර උපාය මාර්ග ආයතනය (IGES) විසින් UNEP/BRS ලේකම් කාර්යාලයෙහි සහයෝගය ඇතිව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අරමුදල් සපයනු ලබන්නේ සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සඳහා වූ නෝර්විජියානු නියෝජිතායතනය (NORAD) විසිනි.

ව්‍යාපෘතියේ පරමාර්ථය වන්නේ රට තුළ ගොඩබිම ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම්වලින් සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික් ජනනය වැළැක්වීම සහ සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කිරීම මගින් තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDG) ඉලක්ක 14.1 වෙත දායක වීමයි.

ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහ විශ්ලේෂණ (Material Flow Analysis) ක්‍රමය භරණ ජාතික ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය ඉන්වෙන්ටරිය පරිසර අමාත්‍යාංශය සහ ජපානයේ

ගෝලීය පරිසර උපාය මාර්ග ආයතනය (IGES) විසින් ජේරාදේණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ උපදේශනය සමඟින් සකස් කර ඇත. එම ඉන්වෙන්ටරි දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් වලංගු කළ යුතුය.

ඇසුරුම් / ධීවර / අපජල (ක්ෂුද්‍ර ප්ලාස්ටික්) / ආගන්තුක සත්කාර යන අංශවලින් ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික හා ජාත්‍යන්තර මට්ටමින් හොඳම භාවිතයන් සහ තාක්ෂණයන් එකතු කර නියමු පරීක්ෂණ සිදු කර ජාතික මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නිර්දේශ ලබා දී ඇත.

පාසල්, හෝටල් සහ ධීවර වරායන් යන ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට අදාළ අංශ තුනක් නියෝජනය කරමින් ගාල්ල නගරයේ “ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍යවලින් තොර ගාලු නගරයක් බවට පත් කිරීම” පිළිබඳ නියමු ව්‍යාපෘතිය IGES සහ HELPO Sri Lanka විසින් මෙහෙයවනු ලැබේ.

2.2.6 ආසියා-පැසිපික් රටවල එක් වරක් පමණක් භාවිත කර ඉවතලන ප්ලාස්ටික් සහ එහි අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය පිළිබඳ ධාරිතා වර්ධනය

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන්නේ චීනයේ BCRC (ආසියා සහ පැසිපික් කලාප සඳහා බාසල් සම්මුති කලාපීය මධ්‍යස්ථානය) සහයෝගීතාවයෙනි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ එක් වරක් පමණක් භාවිත කර ඉවතලන ප්ලාස්ටික් (SUP) ජනනය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අරමුදල් සපයනු ලබන්නේ සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සඳහා වූ නෝර්විජියානු නියෝජිතායතනය (NORAD) විසිනි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ උපදේශනය ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය විසින් සිදු කරනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ Tetra-pack භාවිතය සඳහා මූලික අධ්‍යයනය සහ කොම්පෝස්ට් කළ හැකි ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ අධ්‍යයනය අවසන් කර ඇත.

පරිසර හිතකාමී නිෂ්පාදන සහ ඒවා ප්‍රවර්ධනය කිරීමට හැකි වන පරිදි කොම්පෝස්ට් කළ හැකි ඇසුරුම් සඳහා පාරිභෝගික සංජානන සමීක්ෂණය සිදු කරන ලදී. අමාත්‍යාංශය යටතේ අලුතින් බඳවාගත් සංවර්ධන නිලධාරීන්ගේ සහාය ඇතිව මෙම සමීක්ෂණය සිදු කර ඇත.

ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ හැකි ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය එකතු කරන්නන් සඳහා “ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ශිල්පීය ක්‍රම සහ ඒ ආශ්‍රිත ව්‍යවසායකත්වය” පිළිබඳ කෙටි කාලීන පාඨමාලාවක් (දින 4ක) බස්නාහිර පළාතේ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරිය හා එක්ව පවත්වන ලදී.

2.2.7 මිනමාටා සම්මුතියට අයත් විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක රසදිය අඩංගු හා රසදිය මිශ්‍ර වූ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික ධාරිතා වර්ධන ව්‍යාපෘතිය

මිනමාටා සම්මුතියට අයත් විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ පාරිසරික වැඩසටහන එක්ව රුපි.මිලි. 32.15ක මූල්‍ය පහසුකම් සලසන මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මූලික අරමුණ වන්නේ රසදිය අන්තර්ගත හෝ රසදිය මිශ්‍ර අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී ලෙස බැහැර කිරීම හා කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය ජාතික ධාරිතා වර්ධනය මගින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ මිනමාටා සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහාය දැක්වීමයි.

ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන සංරචක ලෙස කාර්මික, සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන අංශවල භාවිතා වන රසදිය අන්තර්ගත නිෂ්පාදන වෙනුවට භාවිතා කළ හැකි රසදිය අන්තර්ගත නොවන පරිසර හිතකාමී විකල්ප නිෂ්පාදන හඳුන්වා දීම, රසදිය අන්තර්ගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ජාතික මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වාදීම සහ කාර්මික, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන අංශවල ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළුව රසදිය අන්තර්ගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳව එම අංශ සහ සාමාන්‍ය ජනතාව දැනුවත් කිරීම සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව, කර්මාන්ත, අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය සහ ගෘහාශ්‍රිත ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් දේශීයව හෝ ජාත්‍යන්තරව පවතින රසදිය රහිත විකල්ප ලැයිස්තුවක් සකස් කරන ලද අතර ශක්‍ය විකල්ප හඳුනාගැනීම සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයක් සිදු කරන ලදී. එමෙන්ම රසදිය

රහිත විකල්ප පිලිබඳ පිළියෙළ කරන ලද වාර්තාව මගින් ඉහත අංශවල නිෂ්පාදන හා ක්‍රියාවලීන්ට අදාළ මිනමාටා සම්මුතියේ වගකීම් ඉටු කිරීම සඳහා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරයි. තවද රසදිය අඩංගු උපකරණ සඳහා විකල්ප ප්‍රදර්ශනය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ හඳුනාගත් එක් ක්‍රියාකාරකමක් වේ. මෙම ක්‍රියාකාරකම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ‘රිජ්වේ ආර්යා ළමා රෝහල’ තෝරාගෙන ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් රසදිය අඩංගු රුධිර පීඩන මාපක, රසදිය උෂ්ණත්වමාන සහ CFL බල්බ රසදිය රහිත විකල්ප මගින් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට පහසුකම් සපයයි. මේ වනවිට රසදිය උෂ්ණත්වමාන සහ CFL බල්බ ඩිජිටල් උෂ්ණත්වමාන සහ LED මගින් ප්‍රතිස්ථාපනය කර ඇත. රසදිය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා වන ජාතික තාක්ෂණික මාර්ගෝපදේශ අදාළ පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් පවත්වන ලද වැඩමුළු මාලාවක් හරහා සකස් කර ඇත. මෙම මාර්ගෝපදේශ ජීවන චක්‍ර ප්‍රවේශය අනුගමනය කරමින් සකස් කර ඇති අතර මෙමගින් ප්‍රසම්පාදන අදියරේ සිට හැසිරවීම, අන්තර්කාලීන ගබඩා කිරීම, අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීම සහ ගබඩා කිරීම හා අවසානයේ රසදිය ආශ්‍රිත ද්‍රව්‍ය ඇසුරුම් කිරීම සහ ලේබල් කිරීම, ආරක්ෂිතව ප්‍රවාහනය සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික මාර්ගෝපදේශ සපයයි.

2.2.8 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියේ අධීක්ෂණය හා වාර්තාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට යොමු කිරීම සඳහා පාර්ශවකාර ආයතන හා වෘත්තිකයන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය - ගෝලීය පරිසර පහසුකම - 7 - Umbrella IV

ගෝලීය පරිසර පහසුකම් වැඩසටහන (GEF) සමඟ 2023.04.01 දින එළඹී ගිවිසුමට අනුව උක්ත ව්‍යාපෘතිය සඳහා US\$ 91,324.00 මුදලක් වෙන් වී ඇත. ව්‍යාපෘතියේ සම්පූර්ණ කාලය වසර 02ක් වන අතර මේ කාලය ඇතුළත භූමිය පදනම් කර ගනිමින් සකස් කරනු ලැබූ ජාතික දත්ත

පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා ජාතික මට්ටමේ ආයතන හා තාක්ෂණික ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීම මෙන්ම භූමිය සම්බන්ධ ගැටළු වලට සම්බන්ධ රාජ්‍ය ආයතනවලට සහය දීම හා පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම හා තාක්ෂණික උපකරණ මිලදී ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

2.2.9 කෘෂිකර්ම, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කළ රාමුවක් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ශ්‍රී ලංකාව 1993 සිට එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ (UNFCCC) පාර්ශවකරුවෙකු වන අතර 2016 දී පැරිස් ගිවිසුම අපරානුමත කර ඇත. පරිසර අමාත්‍යාංශය එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියෙහි ජාතික කේන්ද්‍රිය ලෙස ක්‍රියා කරයි. ශ්‍රී ලංකාව 2021-2030 කාලය සඳහා ජාතික වශයෙන් තීරණය කරන ලද දායකත්වයන් 2021 ජූලි 30 වන දින එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතිය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ කෘෂිකර්ම, වනාන්තර සහ අනෙකුත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා පාරදායකභාවයෙන් යුත් රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා කළ යුතු අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයන් හඳුනාගෙන ඇති අතර මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ශක්තිමත් ආයතනික ව්‍යුහයක් සහ නිපුණ මානව සම්පත් අවශ්‍ය වේ.

පැරිස් ගිවිසුමේ 13 වැනි වගන්තියට අනුව, හරිතාගාර වායු ඉන්වෙන්ටරි සහ හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ඇතුළු ද්විවාර්ෂික පාරදායකතා වාර්තාවේ (Biannual Transparency Report - BTR) විනිවිදභාවය සහතික කිරීම සහ පාර්ශ්වයන් විසින් ජාතික වශයෙන් තීරණය කරන ලද දායකත්වයන්හි ප්‍රගතිය වාර්තා කිරීම සඳහා වැඩිදියුණු කළ විනිවිදභාවය රාමුවක් ස්ථාපිත කළ යුතුය. තවද, ප්‍රගතිය වාර්තා කිරීමේදී මැනීම, වාර්තා කිරීම සහ සත්‍යාපනය (MRV) සලකා බැලිය යුතුය. පාරදායකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම

සඳහා රාමුවක් සකස් කිරීම සඳහා විනිවිදභාවය සඳහා ධාරිතා ගොඩනැගීමේ ව්‍යාපෘතිය (CBIT ව්‍යාපෘතිය) යටතේ ඇමරිකානු ඩොලර් 863,242 ක මූල්‍ය ප්‍රදානයක් ලැබී ඇත. ව්‍යාපෘතිය මාස 24ක් ඇතුළත අවසන් කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශය සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකාර්මික සංවිධානය අතර අත්සන් කිරීමට නියමිත යෝජිත ගිවිසුම සඳහා විදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය සහ නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව සහ අමාත්‍ය මණ්ඩලයෙහි අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් අනතුරුව පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා සහ ලෝක ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය අතර ගිවිසුමට අත්සන් තැබීණි.

මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි ආරම්භක වැඩමුළුව සහ ධාරිතා ගොඩනැගීමේ වැඩමුළුව අදාළ පාර්ශවකරුවන් සමඟ 2023 ඔක්තෝම්බර් 13 වැනි දින පැවැත්වීමට නියමිතය. ආරම්භක වැඩමුළුවේදී, ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැඩ සැලැස්මක් සහ අපේක්ෂිත කාලසීමාව, තාක්ෂණික ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම් (TWGs) පිහිටුවීම, එහි ව්‍යුහය ඇතුළුව ව්‍යාපෘතියේ සම්බන්ධීකරණය සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ව්‍යුහය, මෙහෙයුම් කමිටු කැඳවිය යුතු ආකාරය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරනු ඇත. ඒ සඳහා පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් හා යෝජනා විමසීමට නියමිතය.

තවද, ව්‍යාපෘතියේ සියලුම පාර්ශවකරුවන් දැනුවත් කිරීම සහ ධාරිතාව ගොඩනැගීමේ වැඩමුළුව 2023 සැප්තැම්බර් 25 දින පවත්වන ලදී.

2.2.10 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතිය සඳහා ජාතික වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය

මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියෙහි වර්තමාන ක්‍රියාවලිය සඳහා ජාතික මට්ටමින් දත්ත හුවමාරුකිරීමට අවශ්‍ය පසුබිම සලසයි. මෙම කර්තව්‍ය සඳහා භූමිය ආශ්‍රිත දත්ත උත්පාදනය කරනු ලබන රාජ්‍ය මෙන්ම රාජ්‍ය නොවන පාර්ශව ආයතන රැසක් හඳුනාගෙන ඇත. මෙම වාර්තාකරණය සඳහා පාංශු කාබනික කාබන්, භූමි ඵලදායීතාවය සහ භූමි වැස්ම යන

කාණ්ඩ 03 යටතේ දත්ත එක්රැස් කිරීම සිදුකර ඇත. එම දත්ත ආශ්‍රයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පාංශු කාබනික කාබන් දත්ත සිතියම්, භූමි ඵලදායීතා සිතියම් හා භූමි වැස්ම පිළිබඳව දත්ත සිතියම් සකස් කර ඇත. තවද, දත්ත අනුසාරයෙන් දත්ත පද්ධතියක් අමාත්‍යාංශයේ ස්ථාපනය කිරීම සිදුකර ඇත. සියලුම දත්ත වාර්තා එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතිය වෙත වාර්තා කර ඇත.

2.3 අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ආයතනවල ප්‍රගතිය

2.3.1 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය

පරිසර දූෂණ පාලන ක්‍රියාකාරකම්

තෛතික හා පරිපාලන මෙවලම් මගින් පරිසර දූෂණය පාලනය කිරීම, අඛණ්ඩ පසුවිපරම් කිරීම සහ කර්මාන්ත පහසුකම් සැපයීම මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් සිදු කරනු ලබන ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් වේ. පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාදීමේ ක්‍රියාවලියට අනුව මේ වනවිට පරිසර දූෂණයට සැලකිය යුතු දායකත්වයක් දක්වන මහා හා මධ්‍ය දූෂක කර්මාන්ත මුළු සංඛ්‍යාව වන 26,959 න් 21,527 ක් සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කර ඇති අතර කර්මාන්ත 5,329 ක් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තුළ ඇත. එමෙන්ම නව කර්මාන්ත මගින් සිදුවිය හැකි විමෝචනයන් හා අපද්‍රව්‍යයන් පාලනය කිරීම සඳහා පාරිසරික නිර්දේශ 717 ක් ලබාදී ඇත.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අනුකූලතා පසුවිපරම් ඒකකය හා සියළුම පළාත් හා දිස්ත්‍රික් කාර්යාල මගින් 2023 වර්ෂයට අදාළව සකස් කළ වාර්ෂික අනුකූලතා පසුවිපරම් සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. ඒ අනුව පහත සඳහන් වගුව මගින් අනුකූලතා පසුවිපරම් සැලසුම් ක්‍රියාත්මක වූ අකාරය පහත දැක්වේ.

කාණ්ඩය	කර්මාන්ත සංඛ්‍යාව
"අ" කාණ්ඩය	382
"ආ" කාණ්ඩය	1751
"ඇ" කාණ්ඩය	1225

ජල හා වායු තත්ව කළමනාකරණය

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ හාලිඇල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ බදුලු ඔයේ ජල පෝෂක ප්‍රදේශයේ තේ වතු ඉඩම් වල පිහිටි ජල මූලාශ්‍ර රක්ෂිත ඉඩම් කැබලි 362 ක් ජාතික පාරිසරික පනතේ ප්‍රතිපාදන ප්‍රකාර අංක 2335/21 දරණ 2023 ජූනි 09 දිනැති අති විශේෂ ගැසට් නිවේදනය මගින් “හාලිඇල ජල මූලාශ්‍ර රක්ෂිත පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශය” ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

දිවයිනේ ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රයන්හි ජල තත්ව

පසුවිපරම් කිරීමේ වැඩසටහන් යටතේ මතුපිට ජල මූලාශ්‍ර 20 ක භෞතික, රසායනික හා ජෛවීය පරාමිතීන් නිරන්තර පසුවිපරම් කිරීම සඳහා කටයුතු කර ඇත.

පළාත	මතුපිට ජල තත්වය පසුවිපරම් කිරීම සිදු කරන ජල මූලාශ්‍ර
බස්නාහිර	කැලණි ගඟ, දියවන්නා ඔය, මහ ඔය, බොල්ගොඩ වැව සහ අන්තනගල ඔය
සබරගමුව	කළු ගඟ
දකුණ	නිල්වලා ඔය
වයඹ	දැදුරු ඔය, කලා ඔය, මී ඔය, වෙන්තූරුවැව සහ කුරුණෑගල වැව
මධ්‍යම	බෝගම්බර වැව, මහවැලි ගඟ සහ ග්‍රෙගරි වැව
ඌව	මැණික් ගඟ සහ බදුලු ඔය
උතුරු මැද	නුවර වැව සහ තිසා වැව
නැගෙනහිර	කන්තලේ වැව

හදිසි ප්‍රතිවාරාත්මක ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

ජාතික පාරිසරික පනතේ විධිවිධානයන්ට අනුකූලව ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ආංශික වායු තත්ව රෙගුලාසීන්ට අනුව වායු තත්ව කළමනාකරණය ප්‍රධාන වගකීමක් වේ. අදාළ පාර්ශ්වකාර ආයතනයන්හි සහභාගීත්වය සහිතව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය රටෙහි වායු තත්ව ආපදා වලදී ක්‍රියාත්මකවීම සඳහා හදිසි ප්‍රතිවාරාත්මක ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කර ව්‍යාපෘතීන් අනුමත කිරීම සඳහා රෙගුලාසි වල සඳහන් කළ ඇති පරිදි රාජ්‍ය නියෝජිත ආයතනයන් 23 ක් සමාලෝචනය කර, එම ආයතන සංඛ්‍යාව 08 ක් දක්වා අඩුකර සංශෝධිත රෙගුලාසි සකස් කර ඇත.

පොලිතින් හා ප්ලාස්ටික් රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම

පොලිතින් සහ ප්ලාස්ටික් රෙගුලාසි බලාත්මක කිරීම යටතේ වාර්තා කරනු ලබන කාලය තුළ වැටලීම් 4696 ක් සිදු කරන ලදී. අනාවරණය වූ කඩ කිරීම් සංඛ්‍යාව 128 කි. අත්අඩංගුවට ගත් මුළු

පොලිතින් ආහාර දවටන නොගය කිලෝ ග්‍රෑම් 3772 ක්, ඒ අනුව පොලිතින් ආහාර දවටන මිලියන 1.8 ක් පරිසරයට අවිධිමත් බැහැර කිරීම වැළැක්වීමට මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට හැකි වූ අතර, එය තනි භාවිත ජලාස්ථික් දූෂණය පාලනය කිරීමේ වැටලීම් වැඩසටහනේ විශිෂ්ට ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සැලකිය හැකිය.

අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරන ක්‍රියාකාරකම්

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය යටතේ කර්මාන්ත/ආයතන 893 ක් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ බලපත්‍ර (SWML) ක්‍රියාවලියට අනුගත වී තිබූ අතර, 2023 සැප්තැම්බර් වන විට එම කර්මාන්ත/ආයතන අතරින් කර්මාන්ත/ආයතන 598 ක් බලපත්‍ර අලුත් කරගෙන ඇත.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් 2023 සැප්තැම්බර් මාසය වන විට ආනයන අනුමැතීන් 317 ක්, අපනයන අනුමැතීන් 35 ක් සහ ශ්‍රී ලංකාව හරහා අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය සහ ප්‍රති නැව්ගත කිරීම් සඳහා අනුමැතීන් 12 ක් නිකුත් කර ඇත.

ඇස්බැස්ටස් ආනයනය කිරීම සඳහා ආනයන අනුමැතීන් 62 ක් සහ රසායනික ද්‍රව්‍ය ආනයනය කිරීම සඳහා ආනයන අනුමැතීන් 229 ක් නිකුත් කර ඇත.

පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් ක්‍රියාකාරකම්

පාරිසරික ආරක්ෂණ ඇගයීම් වාර්තා සම්පාදනය කිරීම සඳහා ආයෝජකයින්ට අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහාය ලබා ගැනීමට, පුවත්පත් දැන්වීමක් හරහා පාරිසරික වාර්තා කරන කාල සීමාව තුළදී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ලියාපදිංචි කරගෙන ඇත .

වාර්තා කරන කාල සීමාව තුළදී පරිසර අධිකාරිය පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් ව්‍යාපෘතීන් 54 ක් පරිසර බලපෑම් ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය ඔස්සේ සලකා බැලීමට අදාළ කටයුතු සිදු කරන ලද අතර ව්‍යාපෘති 23 පසුවිපරම් කිරීම සිදු කර ඇත. ව්‍යාපෘතීන් 04 ක් සඳහා අනුමැතිය ලබාදී ඇති අතර, තවද, රටෙහි විදුලිබල හා බලශක්ති ක්ෂේත්‍රය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා යාපනය, මඩකලපුව, අනුරාධපුරය හා හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයන්හි බලශක්ති ව්‍යාපෘතීන් සඳහා අනුමැතිය ලබාදී ඇත.

2023.07.19 දිනැති 2341/30 දරණ අති විශේෂ

ගැසට් පත්‍රයට අනුව, ජලාස්ථික් මල්මාලා, ජලාස්ථික් ඉදි ආප්ප වට්ටි, වරක් භාවිතයෙන් ඉවතලන ජලාස්ථික් ආහාර ඇසුරුම් (විස්තාරිත පොලිස්ටයිරින්), පිහන්, කෝප්ප, හැඳි, ගැරුප්පු හා පිහි (ගුවන් ගමන් වලදී හැර), බීම බට සහ කලතන භාවිතය 2023 ඔක්තෝබර් 01 දා සිට තහනම් කර ඇත.

යෝජිත ප්‍රතිපත්තියක්, සැලැස්මක් හෝ වැඩසටහනක් වෙනත් ඇති විය හැකි පාරිසරික සහ සමාජ - ආර්ථික බලපෑම් / සමුච්චිත බලපෑම් පුරෝකථනය කර තීරණ ගැනීමේ මුල් අවධියේ දී ඒවා නිසි ලෙස විසඳා ගැනීම සඳහා වන ක්‍රමානුකූල ක්‍රියාවලිය උපාය මාර්ගික පාරිසරික ඇගයීමක් (SEA) ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පහත සඳහන් උපාය මාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම් ක්‍රියාවලීන් වාර්තා කරනු ලබන කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

- ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව (SLLDC) විසින් කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශයේ තෝරාගත් ප්‍රදේශ කිහිපයක් ඉලක්ක කරමින් සකස් කරන ලද වැසි ජලාපවහන කළමනාකරණ යෝජිත සැලැස්ම සඳහා උපායමාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම
- බස්නාහිර පළාත් සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අධිකාරිය විසින් යෝජිත සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම සඳහා උපාය මාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම.
- ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ උපදෙස් පරිදි පරිසර අමාත්‍යාංශයේ අධීක්ෂණය යටතේ ජාතික උපායමාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් “ජනාධිපති පරිසර සම්මාන ප්‍රදානෝත්සවය “2021 – 2022” අතිගරු ජනාධිපති තුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2023 අප්‍රේල් 28 වැනි දින කොළඹ බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලා පරිශ්‍රයේ ලෝටස් ශාලාවේ දී පවත්වා ඇත.

මෙහි දී පරිසර හිතකාමී විශිෂ්ඨ පාරිසරික භාවිතයන් සඳහා ඉහළ දායකත්වයක් ලබාදීම වෙනුවෙන් පුද්ගලයන් සහ ආයතන 90 කට රන්, රිදී, ලෝකඩ සහ කුසලතා සම්මාන පිරිනමන ලදී.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ දැක්ම වන “පිවිතුරු හරිත පරිසරයක්” සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා පහත රුක් රෝපණ වැඩසටහන් වාර්තා කරනු ලබන කාලය තුළ දී සංවිධානය කරන ලදී.

- “අවුරුද්දට සිරිතක් - පරිසරයට පැලයක්” සිංහල දෙමළ අලුත් අවුරුදු නැකත සමගාමීව පවත්වනු ලැබූ රුක් රෝපණ වැඩසටහන
- මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ මීරිගම අන්තර් හුවමාරුව ආසන්න රක්ෂිතයේ පැල 500 ක් සිටුවීම.
- මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ පැලියගොඩ අන්තර් හුවමාරුව ආසන්න රක්ෂිතයේ පැල සිටුවීම.
- COP28 සමුළුවට සමගාමීව නෙල්ලි පැල 28,000ක් සිටුවීමේ ව්‍යාපෘතියක් සැලසුම් කර ඇති අතර සමාරම්භක වැඩසටහන රාජකීය විද්‍යාලයේ දී පවත්වන ලදී.
- අත්තිඩිය සොබාකෙන මධ්‍යස්ථානයේ දී ලෝක පරිසර දිනයට සමගාමීව සිදුකරන ලද රුක් රෝපණ වැඩසටහන
- අත්තිඩිය සොබාකෙන මධ්‍යස්ථානයේ දී තරුණ සේවා සාමාජිකයින්ගේ සහභාගීත්වයෙන් සිදුකරන ලද රුක් රෝපණ වැඩසටහන
- අත්තිඩිය සොබාකෙන මධ්‍යස්ථානයේ දී රත්මලාන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ තරුණ සංගමයේ සහභාගීත්වයෙන් රුක් රෝපණ වැඩසටහන

පරිසර අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීම

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පාරිසරික අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීමේ අංශය විසින් විශේෂයෙන් දිවයින පුරා සිටින පාසල් දරුවන් ඉලක්ක කර ගනිමින් ජාතික පරිසර නියමු වැඩසටහන, ජාතික අධ්‍යාපන

විද්‍යාපීඨ ගුරු ශික්ෂණලාභීන් සඳහා හරිත නායක වැඩසටහන සහ තරුණ කණ්ඩායම් සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. ජනාධිපති පදක්කම්ලාභී පරිසර නියමුවන්ගේ පදක්කම් ප්‍රදානෝත්සවය 2023 මැයි 11 වන පැවැත්විණි. මෙම උත්සවයේ දී පාසල් 49 ක් නියෝජනය කරමින් පරිසර නියමුවන් 127 දෙනෙකු සඳහා ජනාධිපති පදක්කම් ප්‍රදානය කරන ලදී.

ඊට අමතරව මෙම වැඩසටහන සාර්ථක කර ගැනීමට දායක වූ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ නිලධාරීන් 17 දෙනෙකු සහ පරිසර නියමු කාර්යභාර ගුරුවරුන් 7 දෙනෙකු විශිෂ්ඨ සේවා සම්මානයෙන් පිදුම් ලැබීය.

ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශවල කළමනාකරණ කටයුතු උදෙසා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් 15 ක්, පසු විපරම් ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ 11 ක් සහ වලව්වත්ත වතුරාන පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශයේ පමණක් වාර්තා වන සුවද ශාක විශේෂය විතැන් සංරක්ෂණය උදෙසා සංරක්ෂණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම, ආක්‍රමණශීලී ශාක ඉවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කරන ලදී.

2023 වර්ෂයේ ලෝක තෙත්බිම් දින සැමරීමේ ජාතික වැඩසටහනට සමගාමීව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පළාත් හා දිස්ත්‍රික් කාර්යාල මගින් වැඩසටහන් 23 ක් “තෙත්බිමට නැවත පණ දෙමු” තේමාව යටතේ සිදු කරන ලදී.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට අයත් පැමිණිලි හැසිරවීම

පාරිසරික පැමිණිලි විසඳීමේ කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් මාර්ගගත පැමිණිලි දත්ත පද්ධතියක් සහ පැය 24 පුරා ක්‍රියාත්මක ක්ෂණික ඇමතුම් “1981” සේවාවක් පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ.

තවද, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් දිවයින පුරා මහජනතාවට පාරිසරික පැමිණිලි ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා (භාෂා ත්‍රිත්වයෙන්ම) වෙබ් අඩවිය හරහා පහසුකම් සලසා ඇත. 2023 ජනවාරි සිට සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය තුළ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට මහජන පැමිණිලි 2,249 ක් ලැබී ඇති අතර, ඉන් පැමිණිලි 1,799 ක් (80%) විසඳීමට කටයුතු කර ඇත.

2.3.2 භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය

ක්‍රියාකාරී සැලසුම් කටයුතු

සිතියම්ගත කිරීම සහ භූ තොරතුරු ප්‍රගතිය

වැඩසටහන	කාර්යය	ප්‍රගතිය
වාතුර්ථික සිතියම්කරණය	සිතියම් අංක 29 මුද්‍රණය කිරීම: කල්පිටිය සහ සිතියම් අංක 24: විල්පත්තුව	සිතියම් පිළියෙල කිරීමේ කටයුතු අවසන් කර සංස්කාරක මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.
පළාත්බද ඛනිජ සම්පත් සිතියම්	වයඹ පළාත	ක්ෂේත්‍ර වැඩ අවසන් කර ඇත.
	නැගෙනහිර පළාත	කෙටුම්පත් කරන ලද සිතියම සංස්කාරක මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.
පාංශු භූ රසායනික සිතියම්කරණය	වච්චියාව - ත්‍රිකුණාමලය (සිතියම් අංක 6)	භූ රසායනික සිතියම් කෙටුම්පත අදහස් සහ නිවැරදි කිරීම් සඳහා සංස්කාරක මණ්ඩලය වෙත ලබා දෙන ලදී.
	අනුරාධපුර - පොළොන්නරුව (සිතියම් අංක 8)	සම්පාදනය දිගටම පැවතුණි. සිතියම 2023 අවසානයේ සංස්කාරක මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කෙරේ.
	සිතියම් අංක 19 සම්පාදනය: අලුත්ගම-ගාල්ල	විශ්ලේෂණය සම්පූර්ණ කර දත්ත සම්පාදනය කෙරෙමින් පවතී.
	සිතියම් අංක 9 ක්ෂේත්‍ර කටයුතු: කතිරවෙලි - කල්කුඩා කාර්මික කලාපයක (අවිස්සාවේල්ල) පාංශු රසායන විද්‍යාව පාෂාණ රසායන විද්‍යාව සමඟ සංසන්දනය කිරීම	ක්ෂේත්‍ර වැඩ නිම කර ඇත. රසායනාගාර විශ්ලේෂණ කටයුතු සිදු වෙමින් පවතී. ජල සහ පාංශු සාම්පල එකතුකිරීම නිම කර ඇත. එම ප්‍රදේශයේ එකතු කරන ලද ජල සාම්පල 34 ක රසායනික විශ්ලේෂණය සම්පූර්ණ කරන ලදී. රසායනික විශ්ලේෂණය ආරම්භ කිරීම සඳහා පාංශු සාම්පලවල මූලික නියැදි සකස් කිරීම සිදු වෙමින් පවතී.
ප්‍රකාශන	යාවත්කාලීන කරන ලද භූ-සංචාරක සිතියම	සිතියම සංස්කාරක මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කෙරේ.
	වාර්ෂික ඛනිජ වාර්තාව 2022	ඛනිජ කර්මාන්ත පදනම් කරගත් සමාගම්වලට ඔවුන්ගේ දත්ත ඉල්ලා ලිපි යවා ඇති අතර ඒ පිළිබඳව පසු විපරමක් සිදු කෙරෙමින් පවතී. තෙවන පාර්ශවයන්ගෙන් දත්ත රැස් කිරීමේදී පැන නගින ගැටළු විසඳා ගත යුතුව ඇත.
දත්ත සමුදාය	භූ තොරතුරු දත්ත සමුදාය	දත්ත රැස් කිරීමට අවශ්‍ය මූලික කටයුතු සම්පාදනය කරන ලදී.
	විදුම් දත්ත එකතු කිරීම	දත්ත ගබඩා කිරීම සඳහා දත්ත සමුදාය සහ වෙබ් සිතියමක මූලාකෘතිය සැලසුම් කර වැඩසටහන් ගත කරන ලදී. .

බනිත සමීක්ෂණවල ප්‍රගතිය

වැඩසටහන	කාර්යය	ප්‍රගතිය
කාර්මික බනිත සමීක්ෂණය	බනිත වැලි - කණ්ඩායම 02: බනිත ප්‍රමාණ ඇස්තමේන්තු කිරීම (ග්‍රිඩ් 20)	පුරප්පාඩු වූ ග්‍රිඩ් ලබා ගත නොහැකි බැවින් සම්පූර්ණ කළ නොහැක.
	බනිත වැලි - කණ්ඩායම 03: බනිත වැලි විභව සහිත රක්ෂිත ප්‍රදේශ ඇස්තමේන්තු කිරීම	ආරම්භ කර නැත.
	බනිත වැලි - කණ්ඩායම 04: අම්බලන්ගොඩ සිට කිරින්ද දක්වා චෝන් සමීක්ෂණය	100% සම්පූර්ණ කරන ලද වාර්තාව ඉදිරිපත් කරන ලදී.
	හුණුගල් 1: මන්නාරම දිස්ත්‍රික්කයේ කැණීම් කළ හැකි හුණුගල් රක්ෂිත ප්‍රමාණ කිරීම	සම්පූර්ණ කර වාර්තාව අවසන් කර ඇත.
	මිනිරන් - කණ්ඩායම 01: ගලබොඩ නොගැඹුරු මිනිරන් සිතියම්ගත කිරීම සඳහා ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් හඳුනාගැනීම	අධ්‍යයනය අවසන් කර ඇති අතර ගමන අවසන් වෙමින් පවතී (90%)
	ඇපටයිට් 1 : කවිසිගමුව සහ කරවිල්හි කෙටි සමීක්ෂණ	04 වන කාර්තුවේදී අවසන් කළ හැක. 100% සම්පූර්ණ කරන ලද වාර්තාව ඉදිරිපත් කරන ලදී.
බමණි නිරුවානා- කණ්ඩායම 01: තෝරාගත් ස්ථාන වලින් දිවයින පුරා බමණි නිරුවානා නියැදීම		සම්පූර්ණ කර ඇත.
	බමණි නිරුවානා - කණ්ඩායම 02: ඉමදුවේ බමණි නිරුවානා ඇතිවීම ප්‍රමාණ කිරීම	නොවැම්බර් මාසයේ දී අවසන් කිරීමට නියමිතය.
වැලි සමීක්ෂණය	ගංගා වැලි සමීක්ෂණය - මහවැලි	සම්පූර්ණ කර වාර්තාව ඉදිරිපත් කර ඇත
	ගංගා වැලි සමීක්ෂණය - කළු	සම්පූර්ණ කර වාර්තාව ඉදිරිපත් කර ඇත
	ගංගා වැලි සමීක්ෂණය - කැලණි	කැලණි ගඟේ වැලි ගොඩ නොදැමීමට DCC තීරණය හේතුවෙන් සමීක්ෂණය අවශ්‍ය නොවේ.
	ගංගා වැලි සමීක්ෂණය - මා ඔය	සම්පූර්ණ කර වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කර
	ගංගා වැලි සමීක්ෂණය - රන්ටැබේ ජලාශය	මහවැලි අධිකාරිය සමඟ පැවැත්වූ සාකච්ඡාවට අනුව කැබිනට් පත්‍රිකාව සකස් කරමින් පවතී.
ඉදිකිරීම් අමුද්‍රව්‍ය සමීක්ෂණය	ඉදිකිරීම් අමුද්‍රව්‍ය - කණ්ඩායම 01	ක්ෂේත්‍ර කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලද අතර අදාළ වාර්තාව ඔක්තෝම්බර් අවසානයේ අවසන් කෙරේ.
	ඉදිකිරීම් අමුද්‍රව්‍ය - කණ්ඩායම 02	ක්ෂේත්‍ර කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලද අතර අදාළ වාර්තාව ඔක්තෝම්බර් අවසානයේ අවසන් කෙරේ.
	ඉදිකිරීම් අමුද්‍රව්‍ය - කණ්ඩායම 03	ක්ෂේත්‍ර කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලද අතර අදාළ වාර්තාව ඔක්තෝම්බර් අවසානයේ අවසන් කෙරේ.
	ඉදිකිරීම් අමුද්‍රව්‍ය - කණ්ඩායම 04	ක්ෂේත්‍ර කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලද අතර අදාළ වාර්තාව ඔක්තෝම්බර් අවසානයේ අවසන් කෙරේ. සම්පූර්ණ කර වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කර ඇත.

කැණීම් අංශය කාර්ය සාධන සාරාංශය

ප්‍රධාන සංරචකය	වාර්ෂික ඉලක්කය - 2023	31.08.2023 දක්වා ප්‍රගතිය	2023 සැප්තැම්බර්			2023 සැප්තැම්බර් දක්වා වාර්ෂික ප්‍රගතිය	2023 සැප්තැම්බර් දක්වා වාර්ෂික ප්‍රගතිය%
			ඉලක්කය	ප්‍රගතිය	%		
බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම							
ගවේෂන බලපත්‍ර	50	2	5	1	20.00	3	6.00
කාර්මික කැණීම් බලපත්‍ර ඒ	85	55	10	10	100.00	65	76.47
කාර්මික කැණීම් බලපත්‍ර බී	125	41	12	11	91.67	52	41.60
කාර්මික කැණීම් බලපත්‍ර සී	1,900	971	225	90	40.00	1,061	55.84
කාර්මික කැණීම් බලපත්‍ර ඩී	500	308	45	51	113.33	359	71.80
ශිල්පීය කැණීම් බලපත්‍ර ඒ	1,200	632	110	78	70.91	710	59.17
ශිල්පීය කැණීම් බලපත්‍ර බී	1,600	900	150	81	54.00	981	61.31
වෙළඳ බලපත්‍ර ඒ	10	21	7	1	14.29	22	220.00
වෙළඳ බලපත්‍ර බී	3,000	4,190	115	605	526.09	4,795	159.83
ප්‍රවාහන බලපත්‍ර	1,333,000	244,792	117,750	33,157	28.16	277,949	20.85
අපනයන	700	332.00	75	54	72.00	386	55.14
රාජ්‍ය භාගය එකතු කිරීම (රු.මි.)	5,826.00	3,072.63	524.50	163.06	31.09	3,235.69	55.54
පරීක්ෂණ ගාස්තු (රු.මි.)	418.00	126.76	43.77	16.90	38.61	143.66	34.37
පරීක්ෂණ පිපිරවීම් සිදු කිරීම (රු.මි.)	14.40	8.13	1.03	1.05	101.94	9.18	63.75

පුස්තකාලය

කාර්යය	ප්‍රගතිය
පොත් මිලදී ගැනීම	GSMB හි නිලධාරීන්ගෙන් පොත් ලැයිස්තු 05ක් ලැබී ඇති අතර ඒවා ඉදිරියේදී පුස්තකාල කමිටුවට ඉදිරිපත් කිරීමට නියමිතය. (තේරීම සහ අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා)
KOHA අඛණ්ඩව - සභරා ලිපි 7500ක් සඳහා ප්‍රමුඛ පද සෑදීම සහ පද්ධතියට ඇතුළු කිරීම	විද්‍යාත්මක සභරා සඳහා ප්‍රමුඛ පද 3064 ක් නිර්මාණය කර ඇති අතර 3389 ක් ඇතුළත් කරන ලදී. පුහුණු පුද්ගලයින් 03 දෙනෙකුගේ සහාය ඇතිව පළමු මාස 6 තුළ සභරා ලිපි 7500 ක් දත්ත ගබඩාවට ඇතුළත් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත .
KOHA අඛණ්ඩව - පුවත්පත් ලිපි අංක 12500 අංකනය කිරීම	2023 සැප්තැම්බර් සඳහා පුවත්පත් ක්‍රැප්ලුක් සකස් කිරීම සිදු වෙමින් පවතී. පුවත්පත් සඳහා ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 15ක් සකස් කරන ලදී. 2023, 2020, 2018 පුවත්පත් සංඛ්‍යාව සම්පූර්ණ කර ඇති අතර ප්‍රමුඛ පද 1364ක් සකස් කර ඇති අතර, පුවත්පත් 2022 ක් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.
ජර්නල් බැඳීම	ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අවසන් වී ඇති අතර බැඳීම සඳහා විද්‍යාත්මක සභරා 266ක් සූදානම් කර ඇත.
පුස්තකාල ලේඛන ඩිජිටල්කරණය (අඛණ්ඩව)	ස්කෑනරය මිල දී ගෙන තිබේ නම්, ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව සැප්තැම්බර් මාසයේ ආරම්භ වනු ඇත. උපකරණ මිලදී ගැනීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

භූ කම්පන නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය

වැඩසටහන	ක්‍රියාකාරිත්වය	ප්‍රගතිය
භූ කම්පන නිරීක්ෂණ ධාරිතාව වැඩි දියුණු කිරීම, දත්ත යෙදීම සහ දැනුවත් කිරීම	බටහිර ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථීර භූ කම්පන මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීම	මෙම කටයුතු රටේ පවතින ආර්ථිකමය ගැටලු සලකා බලා පසුව සිදු කිරීමට යෝජනා වී ඇත.
	භූ කම්පන මධ්‍යස්ථාන 03 ක් නඩත්තු කිරීම සහ භූ කම්පන නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය ක්‍රියාත්මක කිරීම	භූ කම්පන නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන 04ම ක්‍රියාත්ම මට්ටමේ පවතී.
	භූ කම්පන අවදානම් තක්සේරුව / ශ්‍රී ලංකාවේ භූ කම්පන සිතියම සකස් කිරීම	මෑත කාලීන භූමිකම්පා පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක අධ්‍යයනයන් සිදු කරමින් පවතින අතර දේශීය කම්පන පිළිබඳ නැවත විශ්ලේෂණය සහ පවතින තොරතුරු සම්පාදනය කරමින් පවතී.

පර්යේෂණ සහ අනෙකුත් ක්‍රියාකාරකම්

වැඩසටහන	කාර්යය	ප්‍රගතිය
පාරිසරික අධ්‍යයනය	ගතික ආකෘතිය - මහවැලි ගඟ	යාවත්කාලීන කිරීම 100% සම්පූර්ණයි.
	ගතික ආකෘතිය -කළු ගඟ	නොවැම්බර් මැද භාගයේදී ස්ථාපිත කෙරේ.
	ගතික ආකෘතිය - කැලණි ගඟ	DCC ගත් තීරණයක් ලෙස ව්‍යාපෘතිය අත්හැර දමන ලදී.
	මිණිහගල්කන්ද / යාල කාර්තුමය සිතියමෙහි භූ භෞතික සංරචකය	අවසන් කර වාර්තාව සකස් කරමින් පවතී.
විදේශ සහයෝගීතාව	GSMB_CTBTO, ඔස්ට්‍රියාව	IFE-25 සඳහා මූලික කටයුතු අවසන් කර ඇත.

ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම්

1. විද්‍යාගාර	විශ්ලේෂණ විද්‍යාගාරය	රුපියල්. 5,867,300.00
	පාෂාණ විද්‍යාගාරය	රුපියල්. 6,581,445.00
2. වෙනත්	බනිජ සාම්පල අපනයනය සඳහා ලිපි නිකුත් කිරීම	රුපියල්. 791,664.00

මූල්‍ය කාර්ය සාධනය—2023

	විස්තරය	2023 වර්ෂයෙහි ඉලක්කගත ආදායම (රු. මිලියන)	2023.09.30 දිනට ප්‍රගතිය (රු. මිලියන)	වාර්ෂික ප්‍රගතිය %
1	රාජ්‍ය භාග ආදායම	5,846	3,345	57
2	බලපත්‍ර ආදායම	482	179	37
3	පරීක්ෂා කිරීම් වලින් ලද ආදායම	418	160	38
4	ව්‍යාපෘති සහ විද්‍යාගාර සේවා	23	13	55
5	වෙනත්	720	685	95
	මුළු එකතුව	7,489	4,382	59

2.3.3 සීමාසහිත ජී එස් එම් බී ටෙක්නිකල් සර්විසස් (පුද්) සමාගම

1. කැණීම් අංශයේ ව්‍යාපෘති

- පිපිරුම් අධීක්ෂණ ව්‍යාපෘති
- ගොඩනැගිලි ව්‍යුහාත්මක සමීක්ෂණ
- GPS සමීක්ෂණ
- ශබ්ද මට්ටම මැනීම සහ පාලන සැලැස්ම
- දුලි අධීක්ෂණ වාර්තා
- භූ කම්පණ නිරීක්ෂණ
- ආර්ථික ශක්‍යතා වාර්තා
- තාක්ෂණික නිලධාරී සේවාවන්
- කැණීම් ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපෘති යෝජනා වාර්තා

2. භූ විද්‍යා අංශයේ ව්‍යාපෘති

- භූ විද්‍යාත්මක සිතියම් ගත කිරීම
- භූ භෞතික විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණ
- භූ තාක්ෂණික සමීක්ෂණ
- ඛණිජ ගවේෂණ ව්‍යාපෘති
- ඛණිජ නිධි ප්‍රමාණ සමීක්ෂණ
- භූ රූපිතා මිණුම් කටයුතු
- පරිසර අධ්‍යයන වාර්තා හා සේවාවන්

3. වැලි කැණීමේ ව්‍යාපෘති

- ජී එස් එම් බී ටී එස් - යක්කුරේ හන්දියල මනම්පිටිය

4. වැලි තොග අංගන

- ජී එස් එම් බී ටී එස් - මිණිහිරිගම, මින්නේරිය
- ජී එස් එම් බී ටී එස් - මන්දලගිරියගම, මැදිරිගිරිය
- ජී එස් එම් බී ටී එස් - හිඟුරක්ගොඩ
- ජී එස් එම් බී ටී එස් - නව නගරය
- ජී එස් එම් බී ටී එස් - හබරණ
- ජී එස් එම් බී ටී එස් - යක්කල වැලි තොග අංගනය
- ජී එස් එම් බී ටී එස් - කෑගල්ල
- ජී එස් එම් බී ටී එස් - අඹතලේ

ජී එස් එම් බී ටෙක්නිකල් සර්විසස් (පුද්) සමාගමේ 2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා ප්‍රගතිය

සංරචකය	අයිතමය	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම	ඉලක්කය 2023 රු. මිලියන	ඒකකය (කියුබි)	මූලාශ්‍රය	2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා අයවැයගත	2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා ලභා කර ගත් මුදල	%
වැලි කැණීම් ව්‍යාපෘති	1.1	මනම්පිටිය	1,360.95	181,800.00	මූ	907.30	813.76	90%
					හො	121,200.00	108,459.00	89%
වැලි විකුණුම්/ ගබඩා අංගන	1.2	නව නගරය	27.13	2,700.00	මූ	18.08	6.61	37%
					හො	1,800.00	678	38%
	1.3	හිඟුරක්ගොඩ	31.76	2,700.00	මූ	21.18	1.77	8%
					හො	1,800.00	153.86	9%
	1.4	මැදිරිගිරිය	22.72	1,800.00	මූ	15.15	2.23	15%
					හො	1,200.00	179.75	15%
	1.5	මින්නේරිය	22.10	1,800.00	මූ	14.74	1.62	11%
					හො	1,200.00	149.28	12%
	1.6	යක්කල	177.11	7,500.00	මූ	118.07	3.60	3%
					හො	5,000.00	151.85	3%
	1.7	හබරණ	23.49	1,800.00	මූ	15.66	3.29	21%
					හො	1,200.00	253.21	21%

සංරචකය	අයිතමය	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම	ඉලක්කය 2023 රු. මිලියන	ඒකකය (කියුබ්)	මුලාශ්‍රය	2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා අයවැයගත මුදල	2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා ලභා කර ගත් මුදල	%
වැලි විකුණුම්/ ගබඩා අංගන	1.8	කෑගල්ල	71.44	3,200.00	මු	47.63	0.38	1%
					භො	2,133.33	34.47	2%
	1.9	අඹනලේ	117.08	4,500.00	මු	78.06	3.74	5%
					භො	3,000.00	452.34	15%
එකතුව			1,853.79	207,800.00	මු	1,235.86	836.99	68%
					භො	138,533.33	110,511.76	80%

භූ විද්‍යා අංශයේ ප්‍රගතිය

සංරචකය	අයිතමය	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම	ඉලක්කය 2023 රු. මිලියන	මුලාශ්‍රය	2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා අයවැයගත මුදල	2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා ලභා කර ගත් මුදල	%
භූ විද්‍යාත්මක ව්‍යාපෘති	2.1	සංචිත ඇස්තමේන්තු	3.40	මු	2.27	0.35	15%
	2.2	පාරිසරික අධ්‍යයන (EIA/ IEE)	12.00	මු	8.00	2.53	32%
	2.3	බණිජ ගවේෂණ	5.00	මු	3.33	3.54	106%
	2.4	භූ තාක්ෂණික විමර්ශණ	55.00	මු	36.67	0	0%
	2.5	වෙනත් භූ විද්‍යාත්මක ව්‍යාපෘති	8.11	මු	5.41	0.72	13%
එකතුව			83.51		55.67	7.14	13%

කැණීම් අංශයේ ප්‍රගතිය

සංරචකය	අයිතමය	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම	ඉලක්කය 2023 රු. මිලියන	මුලාශ්‍රය	2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා අයවැයගත මුදල	2023.01.01 සිට 2023.08.31 දක්වා ලභා කර ගත් මුදල	%
පිපිරුම් අධීක්ෂණ	3.1	පිපිරුම් අධීක්ෂණ	54.36	මු	36.24	19.73	54%
පාරිසරික බලපෑම් අධ්‍යයනය සහ අධීක්ෂණ නිලධාරී සේවාවන්	3.2	දුලි අධීක්ෂණ	22.4	මු	14.93	11.27	75%
	3.3	ගබ්ද පරීක්ෂණ					
	3.4	කම්පන අධීක්ෂණ					
	3.5	ආර්ථික ශක්‍යතා වාර්තා					

පාරිසරික බලපෑම් අධ්‍යයනය සහ අධීක්ෂණ නිලධාරී සේවාවන්	3.6	පිපිරුම් සමීක්ෂණ		මූ			
	3.7	GPS වාර්තා					
	3.8	තාක්ෂණික නිලධාරී උපදේශන					
එකතුව			76.76	මූ	51.17	31.00	61 %

මානව සම්පත් පැවරුම් හා වෙනත් ආදායම් හි ප්‍රගතිය

සංරචකය	අයිතමය	ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම	ඉලක්කය 2023 රු. මිලියන	මූලාසනය	2023 .01.01 සිට 2023.08 .31 දක්වා අයවැයගත මුදල	2023.01.01 සිට 2023.08 .31 දක්වා ලභා කර ගත් මුදල	%
වෙනත් ආදායම්	4.2	ස්ථාවර තැන්පතු පොලී ආදායම්	85.08	මූ	56.72	55.87	99%
	4.3	වෙනත් පොලී සහ වෙනත් ආදායම්	22.00	මූ	14.67	0.50	3%
එකතුව			107.08		71.39	56.37	79%

2.3.4 ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (ප්‍රයෝජන) ලිමිටඩ්

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (පුද්ගලික) සමාගම, 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනත අනුව 2008 අප්‍රේල් 09 වන දින අංක පී වි 63781 යටතේ ලියාපදිංචි රජය සතු සමාගමකි. සමාගමේ ප්‍රමුඛතම අරමුණ වන්නේ කාබන් විමෝචන සත්‍යාපනය තුළින් කාබන් අවම ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම සඳහා දායක වීමයි.

නිෂ්පාදන හා සේවා

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් තිරසාර පරිසරයක් උදෙසා වූ ව්‍යාපෘතීන් හා උපදේශන සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කරයි.

හරිතාගාර වායු සත්‍යාපනය

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් ISO 14064-1:2018 හා ISO 14067 :2018 යනාදී අනුකූලතා සහතිකපත් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතන සඳහා පිරිනමනු ලබයි. එසේ පිරිනමනු ලබන්නේ එම ආයතන විසින් ගණනය කරන ලද හරිතාගාර වායු

විමෝචනය දේශගුණ අරමුදල විසින් සත්‍යාපනය කිරීමෙන් අනතුරුවයි. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රතිතන මණ්ඩලය විසින් අප ආයතනයට ඉහත සඳහන් සත්‍යාපනය ක්‍රියාවලිය සඳහා අවසර ලබා දී තිබේ. එය දේශීය වශයෙන් මෙන්ම විදේශීය වශයෙන්ද පිළිගැනීමට ලක් වේ.

ශ්‍රී ලංකා කාබන් ණය යෝජනා ක්‍රමය (SLCCS)

ශ්‍රී ලංකා කාබන් ණය යෝජනා ක්‍රමය යනු, ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් පරිසර අමාත්‍යාංශයේ දේශගුණික විපර්යාස අංශයේ සාප්‍ර අධීක්ෂණය යටතේ පරිපාලනය කරනු ලබන ජාතික හරිතාගාර වායු අවම කරනු ලබන ව්‍යාපෘති ලියාපදිංචි කිරීමේ වැඩසටහනයි. මෙම යෝජනා ක්‍රමය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වන සුදුසුකම් ලත් කාබන් කළමණාකරන ව්‍යාපෘති ලියාපදිංචි කරන අතර අපේක්ෂිත පාර්ශ්ව සඳහා ගුණාත්මක බව තහවුරු කළ ශ්‍රී ලාංකීය සහතික කරන ලද විමෝචන අඩු කිරීම් නිකුත් කරනු ලබයි.

පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය (CDM)

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් පුනර්ජනනීය බලශක්ති භාවිතයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීම සඳහා පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය භාවිතා කිරීමට ආයෝජකයින් දිරි ගැන්වීම හා පහසුකම් සැපයීම සිදු කරනු ලබයි.

තවද ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් ව්‍යාපෘති සැලසුම් ලේඛනය අධීක්ෂණ වාර්තාව සකස් කිරීම සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ (UNFCCC) පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය යටතේ ව්‍යාපෘති ලියාපදිංචි කිරීම සහ සහතික කරන ලද විමෝචන අඩු කිරීම් නිකුත් කිරීම සඳහා වලංගු කිරීම හා සත්‍යාපන ක්‍රියාවලියට පහසුකම් සපයයි.

ජල පිය සටහන (Water Footprint)

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් ISO 14046 :2014 යන අනුකූලතා සහතිකය රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතන සඳහා පිරිනමනු ලබයි. එසේ පිරිනමනු ලබන්නේ එම ආයතන විසින් ගණනය කරන ලද ජල පිය සටහන අප ආයතනය විසින් සත්‍යාපනය කිරීමෙන් අනතුරුවයි. එය දේශීය වශයෙන් පිළිගැනීමට ලක් වේ. මෙමගින් එම ආයතන වල ජල පරිභෝජන මට්ටම හඳුනා ගැනීම හා එය ප්‍රශස්ත කිරීමට සහය වේ.

බලශක්ති විගණනය

මේ යටතේ ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂඥයින් හා තාක්ෂණික උපකරණ මගින් බලශක්ති විගණනයක් සිදු කර එය පරිසර හා සම්බන්ධ වන ආකාරය පැහැදිලි කර ඒ සඳහා එම ආයතන ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග යෝජනා කර ඒ සඳහා දිරි ගන්වයි.

ශුද්ධ ශුන්‍ය (Net Zero Energy) බලශක්ති සහතිකකරණය

ශුද්ධ ශුන්‍ය බලශක්ති සංකල්පය යනු බලශක්තිය භාවිතය මගින් බලශක්තිය සංරක්ෂණ කාර්යක්ෂමතාව සහ ස්ථානීය පුනර්ජනනීය උත්පාදනය 100% සපුරා ගනු ලැබූ බලශක්ති භාවිතයයි.

දේශගුණික ධනාත්මක සහතිකකරණය (Climate Positive Certification)

දේශගුණික ධනාත්මක සහතිකකරණය තුළින් ශක්තිමත් ආර්ථික වර්ධනයක් පවත්වා ගැනීමටත්, සැලකිය යුතු ලෙස විමෝචනය අවම කිරීම තුළින් දිගුකාලීන යහපැවැත්මක් ලඟාකර ගැනීමටත් මඟ පෙන්වයි. නිෂ්පාදන, සේවා හා සංවිධානයන්හි වාර්ෂික හරිතාගාර වායු විමෝචන සහතිකකරණය කිරීම මඟින් ඒවායෙහි හරිතාගාර වායු විමෝචනය පියවා ගැනීමටත් හැකියාව ලැබී ඇත. තවද දේශගුණික ධනාත්මක සහතිකය ලබා ගැනීම සඳහා ආයතනයේ මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්හි විමෝචනය කෙරෙහි වාර්ෂිකව අවධානය යොමුකිරීම තුළින් ඔවුන්ගේ වාර්ෂික හරිතාගාර විමෝචනය සහ එය සත්‍යාපනය කරමින් අතිරික්ත ප්‍රමාණය අලෙවි කර ගැනීමට ද අවස්ථාව සලසා දී ඇත.

උපදේශන සේවාවන්

කාබන් අවම ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීම සඳහා තීරණ ගැනීමට අවශ්‍ය මගපෙන්වීම හා නායකත්වය සපයයි. තවද ජාතික හරිත වාර්තාකරණ පද්ධතිය සඳහා උපදේශන සේවාවන් සපයයි.

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල විසින් විවිධ පාරිසරික හා දේශගුණික විපර්යාසය සම්බන්ධ ව්‍යාපෘතීන් හා අරමුදල් කළමනාකරණය සිදු කරයි.

ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදල (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් - ව්‍යාපෘති ප්‍රගතිය

අංකය	ව්‍යාපෘතිය	ප්‍රගතිය
හරිතාගාර වායු විමෝචන ප්‍රකාශනයේ සත්‍යාපනය		
01	එම්ජේ ඉන්ටනැෂනල් පුද්ගලික සමාගම සහ පෙන්ගුඉන් සපෝර්ට් වෙයාර් පුද්ගලික සමාගම 2021/2022	සම්පූර්ණ කර ඇත
02	ජාතික සංවර්ධන බැංකුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
03	මාස් කැපිටල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් 2021/2022	සම්පූර්ණ කර ඇත
04	හැටන්තැෂනල් බැංකුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
05	සෙලින්කෝ ලයිෆ් රක්ෂණ සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
06	ග්ලෝබල් සී ෆුඩ් සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
07	බෝර්ඩ් පැක් පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
08	ටෙක්ස්ටිල් පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
09	ඩිල්මා සිලෝන් නේ කම්පැනි පුද්ගලික සමාගම - ආයතන මට්ටම	සම්පූර්ණ කර ඇත
10	ඩිල්මා සිලෝන් නේ කම්පැනි පුද්ගලික සමාගම - නිෂ්පාදන මට්ටම	සම්පූර්ණ කර ඇත
11	කොරියන් ස්පා ඇසසවරීස් පුද්ගලික සමාගම (Korean SPA Accessories (Pvt) Limited)	සම්පූර්ණ කර ඇත
12	හේලිස් ෆැබ්රික් පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
13	ලංකා බැංකුව	සම්පූර්ණ කර ඇත
14	කොරියන් ස්පා පැකේජින් පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
15	හේලිස් පී එල් සී	සම්පූර්ණ කර ඇත
16	මැලිබන් බිස්කට් පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
17	සවුන් ඒෂියා පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
18	E.B creasy පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
19	සිටිසන් ඩිවලොප්මන්ට් බිස්නස් මූල්‍ය ආයතනය	සම්පූර්ණ කර ඇත
20	ඇමේසන් ට්‍රේඩින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
21	තලවකැලේ ටී එස්ටේට් පී එල් සී	සම්පූර්ණ කර ඇත
22	ඇතිමලේ ජලාන්ටේෂන්	සම්පූර්ණ කර ඇත
23	ඇටයර් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
24	ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාව	සම්පූර්ණ කර ඇත
25	LOLC මූල්‍ය ආයතනය	සම්පූර්ණ කර ඇත
26	ඇරින්මා හෝල්ඩිංග්ස්	සම්පූර්ණ කර ඇත
27	හේලිස් ඇඩ්වන්ටිස් ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
28	RECY ජලස් ලිමිටඩ්	සම්පූර්ණ කර ඇත
29	ආනන්ද විද්‍යාලය	සම්පූර්ණ කර ඇත
30	සාලයික් පුද්ගලික සමාගම	සම්පූර්ණ කර ඇත
කාබන් ණය යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති		
01	කොලඹ විශ්වවිද්‍යාලය	
02	හෙඩ්ස්ටාර්ට් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්	
03	ඩිප් ප්‍රොඩක්ට් (Dipped Products PLC)	
04	හොරණ ජලාන්ටේෂන්	

05	කොරියන් ස්පා ඇසසස්ට්ස්
06	ඩිසල් ඇන්ඩ් මෝටර් ඉංජිනියරින් පීඑල්සී
07	ලන්කෙම් සිලෝන් පීඑල්සී - රෝබියලක්
08	කැලනිවැලි ප්ලාන්ටේෂන් (Kelani Valley Plantations PLC)
09	ලින්ක් නැවුරල් පුද්ගලික සමාගම
10	සේලයික් පුද්ගලික සමාගම - යුකේ
11	යුනිඩ්ල් පැකේජින් පීඑල්සී
12	නෝවර් ස් සික්ව් බියුටි ක්‍රියේෂන්
13	නොබ්ලස්වෙයාර් පුද්ගලික සමාගම (Nobleswear (Pvt.) Ltd-)
14	රිච්ලය්ට් එක්ස්පෝර්ට්
15	රේන්බෝ ෆැෂන්
16	නේෂන්ස් ට්‍රස්ට් බැංකුව
පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය	
01	ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර පවිත්‍ර සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ ලියාපදිංචි කිරීම
	කාබන් බැර කිරීමේ කාලය අලුත් කිරීම
	සමීපුර්ණ කර ඇත
	සහතික කරන ලද විමෝචන අඩු කිරීම CER (මුළු ගණන 74, 147 t Co2e)නිකුත් කර ඇත
	බුලතාවන්ත කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය
	මස්කෙළිය ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය
	දඹුලු ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය
	මොරගහ ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය
	ගෝමලේ ඔය කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාරය
ශ්‍රී ලංකා කාබන් ණය යෝජනා ක්‍රමය (SLCCS)	
අවසන් කරනලද සහ කාබන් ණය උත්පාදනය කරමින් පවතින ව්‍යාපෘති	
	මාදුරු ඔය මෙහා වොට් 5 ව්‍යාපෘතිය, මාදුරු ඔය මෙහා වොට් 2 ව්‍යාපෘතිය, හොරණ ප්ලාන්ටේෂන්
	සමීපුර්ණ කර ඇත.
SLCCS යටතේ ලියාපදිංචි කරමින් සහ සුදානම් කරමින් පවතින ව්‍යාපෘති	
	තලවකැලේ වැවිලි සමාගම, ග්ලෝබල් සී හුඩ් සමාගම, කේ එස් පී පැකේජින් යුනිඩ්ල් පැකේජින් සීමාසහිත සමාගම, කේ ඩී ඊබ්ට් සහ පුත්තලයේ සූර්ය බල සපයන්නෝ ටී කේ පී හෝල්ඩින්ග්ස් පුද්ගලික සමාගම අයි එච් පී ලංකා පුද්ගලික සමාගම එල් ඕ එල් සී මූල්‍ය පී එල් සී
	ආරම්භක අවධිවල ඇත.
ජල පිය සටහන (Water Footprint)	
	හේලිස් ෆැබ්‍රික් පුද්ගලික සමාගම, ආනන්ද විද්‍යාලය, සවුත් ඒෂියා පුද්ගලික සමාගම
	සමීපුර්ණ කර ඇත
පුහුණු හා වැඩිමුළු	
	හේලිස් ෆැබ්‍රික් පුද්ගලික සමාගම, හේලිස් ඇඩ්වන්ටිස් ලිමිටඩ්, යුනිඩ්ල් පැකේජින් සමාගම
	සමීපුර්ණ කර ඇත
සයන්ස් බේස්ඩ් ටාගට් (Science Based Target)	
01	හේලිස් ෆැබ්‍රික් පුද්ගලික සමාගම
	සමීපුර්ණ කර ඇත
02	ඩිප් ප්‍රොඩක්ට් (Dipped Products PLC)
	ආරම්භක අවධියේ ඇත

2.3.5 මූල්‍ය ප්‍රගතිය - පරිසර අමාත්‍යාංශය

විස්තරය	2023 සංශෝධන ප්‍රතිපාදන (රු.මි)	2023.09.30 දිනට මූල්‍ය ප්‍රගතිය		
		වියදම (රු.මි)	අතැති බිල්පත්	මූල්‍ය %
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය				
ප්‍රාග්ධන වියදම්	65.00	2.70	3.50	10%
1 පරිසර අධ්‍යාපන වැඩසටහන (හරිත නියමු)	25.00	5.59	-	22%
2 පරිසර ප්‍රවර්ධන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන (පරිසර ප්‍රවර්ධන, දැනුවත් කිරීම් හා හරිත සම්මාන)				
3 ශ්‍රී ලංකාවේ ගෘහස්ථ වායු ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම	5.00	-	-	-
අනු එකතුව	95.00	8.29	3.50	12%
අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති				
1 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්තාරිකරණය පිටු දැකීමේ සම්මුතියේ වාර්තාකරන ව්‍යාපෘතිය	1.08	-	-	-
2 ශ්‍රී ලංකා තුළ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම.	35.00	24.53	3.84	81%
3 ශ්‍රී ලංකාව තුළ පොලික්ලොරිනේට්ඩ් බයිෆිනයිල් අපද්‍රව්‍ය හා පොලික්ලොරිනේට්ඩ් බයිෆිනයිල් අඩංගු උපකරණ පරිසර හිතකාමී ලෙස කළමනාකරණය හා බැහැර කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	0.66	0.06	0.30	55%
4 සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය සහ ක්ෂුද්‍රජලාස්චික: ජලාස්චික අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී කළමනාකරණය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ජලාස්චික අපද්‍රව්‍ය ජනනය වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම	11.37	4.50	-	40%
5 ආසියා-පැසිෆික් රටවල එක් වරක් පමණක් භාවිතා කර ඉවතලන ජලාස්චික සහ එහි අපද්‍රව්‍ය පරිසර හිතකාමී කළමනාකරණය පිළිබඳ ධාරිතා වර්ධනය	2.33	0.24	-	10%
6 මිනමාටා සම්මුතියට අයත්විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන: රසදිය අඩංගු හා රසදිය මිශ්‍ර වූ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන	13.46	5.33	-	40%
7 පාරිසරික හා සමාජීය වශයෙන් සංවේදී කෘෂි පාරිසරික පද්ධති ස්ථාපිත කිරීම තුළින් භූමි භායනය අවම කිරීම හා ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇති කරමින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න ගොවිජනතාවක් හා සමෘද්ධිමත්භාවය තහවුරු කිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය	70.00	30.56	19.43	71%
8 ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වනාන්තර, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	50.00	24.41	5.44	60%
9 කෘෂිකර්මාන්ත, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කල රාමුවක් සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	150.00	0.76	0.46	1%
10 එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්තාරිකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියේ අධීක්ෂණය හා වාර්තාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට යොමුකිරීම සඳහා පාර්ශ්වකාර ආයතන වල හා වෘත්තිකයන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය - ගෝලීය පරිසර පහසුකම -7	10.00	0.95	-	10%
අනු එකතුව	343.90	91.34	29.47	35%
අමාත්‍යාංශයේ පවතින වාර්ෂික වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම				
1 සුරකිමු ගංහා ජාතික වැඩසටහන	50.00	-	-	-
2 අමාත්‍යාංශයේ වාර්ෂික ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාවට නැංවීම (අංශ මගින්)	20.00	0.56	-	3%
3 පරිසර සංරක්ෂණ ජාතික වැඩසටහන	150.00	2.15	-	1%
අනු එකතුව	220.00	2.71	-	1%
මුළු එකතුව	658.90	102.34	32.97	21%
ආදායම් උත්පාදන ප්‍රගතිය -2023				
විස්තරය	වාර්ෂික ආදායම් ඉලක්කය 2023 (රු.මි)	2023.09.30 දිනට ප්‍රගතිය		
		ආදායම (රු.මි)	වාර්ෂික %	ආයෝජන (රු.මි)
අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින ආයතන				
1 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	520.15	420.78	81%	309.96
2 භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කැනීම් කාර්යාංශය	7,489.00	4382.00	59%	-
3 GSMB තාක්ෂණික සේවා පුද්ගලික සමාගම	2,121.14	931.50	44%	-
4 ශ්‍රී ලංකා දේශගුණික අරමුදල පුද්ගලික සමාගම	15.30	17.10	111%	-
එකතුව	10,145.59	5751.38	57%	309.96
** වකුලේඛ උපදෙස් පරිදි භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපාදන මත ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති තාවකාලිකව අත්හිටුවා ඇත.				

3 පරිච්ඡේදය

ත්‍රියාකාරී සැලැස්ම 2024

ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම - 2024

රු. (000)

පරිසර අමාත්‍යාංශය		893,100
අමාත්‍යාංශයේ පවතින වාර්ෂික වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම		
3	ප්‍රධාන පාරිසරික දින සැමරුම	11,650
	ලෝක පරිසර දිනය සැමරීම	10,000
	අන්තර්ජාතික ජෛව විවිධත්ව දිනය සැමරීම	300
	අන්තර්ජාතික මුහුදු තෘණ දිනය සැමරීම සඳහා	200
	කඩොලාන පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික දිනය	200
	ලෝක කඳුකර දිනය සැමරීම	300
	ලෝක කාන්තාරීකරණය පිටුදැකීමේ දිනය	500
	ලෝක පාංශු දිනය	
	ගෝලීය ප්‍රතිවක්‍රීකරණ දිනය	
	ගෝලීය පවිත්‍රකරුවන්ගේ දිනය	
	ජාත්‍යන්තර ස්ලාස්වික් බෑග් වලින් තොර දිනය	150
	ආහාර අභිමිචීම සහ ආහාර අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර දැනුවත් කිරීමේ දිනය	
	ජාත්‍යන්තර විද්‍යුත් අපද්‍රව්‍ය දිනය	
	ජාතික පරිසර දූෂණය වැළැක්වීමේ දිනය	
118	ඒකාබද්ධ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය සඳහා ශක්තිමත් ආයතනික රාමුවක් ස්ථාපනය කිරීම	5,000
	ස්ථානීය මූලාශ්‍රයන්ගෙන් සිදුවන වායු දූෂණය කළමනාකරණය කිරීම	
	ජංගම මූලාශ්‍රවලින් සිදුවන වායු දූෂණය කළමනාකරණය කිරීම	
	පරිසර හිතකාමී තාක්ෂණික ක්‍රම, ක්‍රියාවලි සහ සුපිරිසිදු ඉන්ධන භාවිතය තුළින් වායු දූෂණය අවම කිරීම	
	වාතයේ ගුණාත්මකභාවය අතිකිරීම සඳහා පුරවැසි විද්‍යාව ඇතුළු තොරතුරු සහ දැනුම කළමනාකරණය	
	වයු තත්ත්ව කළමනාකරණය සඳහා ගෝලීය සහභාගීත්වය සහ සහයෝගීතාව වැඩි දියුණු කිරීම	
	ජීවි විශේෂ හා පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය	4,000
	ජෛව විවිධත්ව සහ පරිසර පද්ධති සේවාවන් ජාතික සංවර්ධනයට අනුප්‍රවේශගත කිරීම.	
	ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය හා නිරසර භාවිතය සඳහා දැනුවත් කිරීමේ මෙවලම් සකස් කිරීම.	
	දේශගුණ විපර්යාස ප්‍රතිපත්ති නියාමනය සහ සැලසුම් කිරීම.	16,040
	දේශගුණ විපර්යාස කම්පු පැවැත්වීම	
	දේශගුණ විපර්යාස සම්බන්ධ ධාරිතා වර්ධනය කිරීමේ හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්.	
	වාසනී ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධීකරණය	

118	<p>හරිත ප්‍රසම්පාදන වැඩසටහන</p> <p>පාරිසරික ලේඛලකරණය වැඩසටහන</p> <p>තිරසර පරිභෝජනය සහ නිෂ්පාදනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය</p> <p>හරිත නිෂ්පාදන හා හරිත රැකියා ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන</p> <p>හරිත ගිණුම්කරණය වැඩසටහන</p> <p>ඒකාබද්ධ ජල සම්පත් කලමනාකරණය</p> <p>ජාතික වැඩසටහන පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ (ESAs) කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික වැඩසටහන</p> <p>ජාතික හරිත වාර්තාකරණය</p> <p>ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඒකාබද්ධ ණයකරණ යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කිරීම</p> <p>විද්වත් කමිටු පිහිටුවීම (කාබන් වෙළඳ උපායමාර්ග කමිටුව සහ පාරිසරික ආර්ථික කමිටුව සකස් කිරීම)</p> <p>Scoping Exercise for development of debt for nature swaps Strategy</p>	<p>බාසල්, රොටර්ඩෑම්, ස්ටොක්හෝම් සහ මිනමාටා පිළිබඳ ජාතික මෙහෙයුම් කමිටු</p> <p>හරිත විශ්වවිද්‍යාල/රෝහල්/ආයතන පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම</p> <p>අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය සහ රසායනික කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කිරීම</p> <p>දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්, තාක්ෂණික කමිටු රැස්වීම්, වැඩමුළු</p> <p>ඉඩම් සම්බන්ධ කරුණු පිළිබඳ ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ</p> <p>තිරසාර භූමි කළමනාකරණය පිළිබඳ අදාළ ආයතන සමඟ රැස්වීම් පැවැත්වීම සහ කැබිනට් පත්‍රිකා / කාරක සභා වාර්තා සකස් කිරීම</p>	<p>1,000</p>
<p>ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණ අංශය</p> <p>අධ්‍යාපන පුහුණු හා පර්යේෂණ අංශය</p>	<p>පරිසර අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම</p> <p>පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන පරිසර විෂය පිළිබඳ ගුරුවරුන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන</p> <p>මාධ්‍ය සම්බන්ධ ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන්</p> <p>ප්‍රධාන පරිසර සිද්ධීන් සැමරීම</p> <p>දිවයිනේ තෝරාගත් ප්‍රදේශ වල පොලිස් නිලධාරීන් සඳහා පාරිසරික නීතිය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු පැවැත්වීම</p> <p>2023 කාර්යසාධන වාර්තාව හා ගිණුම පිළියෙල කිරීම</p> <p>2024 ප්‍රගති වාර්තාව සහ 2025 ක්‍රියාකාරී සැලසුම</p>	<p>10,000</p> <p>400</p> <p>1,500</p>	

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය		300,600	
පරිසර අධ්‍යයන වැඩසටහන((හරිත නියමු)		35,000	
110	<p>පරිසර නියමු නායකයින්,කොමසාරිස්වරු,විදුහල්පතිවරු,ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාලය සඳහා හරිත නායකයින් (පුහුණු වැඩසටහන සහ නියමු ව්‍යාපෘතිය) පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම</p> <p>ජාරිසරික අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් සඳහා භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය - දිස්ත්‍රික් විද්‍යුත් පුවත් පත්‍රිකාව මුද්‍රණය, EPP ගුරු මාර්ගෝපදේශ පොත සංශෝධනය කිරීම, පරිසර ලමා සමාජ මාර්ගෝපදේශ පොත මුද්‍රණය, පෙර පාසල් පොත මුද්‍රණය, පරිසර ලමා සමාජ ද්‍රව්‍ය (සහතික) නිෂ්පාදනය කිරීම</p> <p>පදක්කම් විභාග හා ප්‍රදාන උත්සව - හරිත, රිදී, රන් පදක්කම් විභාගය, ජනාධිපති පදක්කම් විභාගය, ජාතික මට්ටමේ ජනාධිපති පදක්කම් ප්‍රදානය කිරීමේ උත්සවය පැවැත්වීම.</p> <p>NEPP ශක්තිමත් කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් - හොඳම කාර්යසාධනය ඇති ගුරුවරුන් පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන, හරිත යොමුවන සමාජය, දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් පරිසර නියමු සංසඳය, ජාතික මට්ටමේ පරිසර නියම සංසඳය පැවැත්වීම</p> <p>රැස්වීම - NEPP මෙහෙයුම් කමිටුව - ජාතික / පළාත් මට්ටමේ කමිටු පැවැත්වීම, පළාත්/ දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් අධීක්ෂණ සහ ප්‍රගති සමාලෝචනය කිරීම.</p> <p>අභ්‍යන්තර සහ බලගැන්වීමේ ක්‍රියාකාරකම් - ඉහළම ක්‍රියාකාරී පදක්කම් ලාභීන් සඳහා විදේශ අධ්‍යයන වැඩසටහන, අනෙකුත් පදක්කම් ලාභීන් සඳහා දේශීය අධ්‍යයන වැඩසටහන්, ජාතික පරිසර නියමු කඳවුර, දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් පරිසර නියමු කඳවුර පැවැත්වීම</p> <p>පරිපාලන සහ පොදු කාර්ය පිරිවැය</p>		
110	<p>පරිසර ප්‍රවර්ධන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන</p> <p>පරිසර ප්‍රවර්ධන</p>	<p>අධ්‍යාපනික ද්‍රව්‍ය සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සකස් කිරීම - සිසුන්, රාජ්‍ය නිලධාරීන් සහ වෙනත් අය සඳහා මෙංගු සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ඇතුළු කාලීන ගැටලු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් (ආගමික ස්ථාන, ස්ථාන, ස්පීරි වෙළඳසල් ආදිය.)</p> <p>සෞඛ්‍යානුකූල වැඩසටහන්, දැනුවත් කිරීමේ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය වැඩසටහන් (පත්‍රිකා සහ අධ්‍යාපනික වීඩියෝ), Zoom හරහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම, සංස්කෘතික උත්සව අතරතුර දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්</p> <p>ලෝක පරිසර දින වැඩසටහන, ජාතික රුක් රෝපණ වැඩසටහන් සහ වෙනත් විශේෂ දින වැඩසටහන් - WED සහ රුක් රෝපණ වැඩසටහනේ (ජාතික වැඩසටහන් 1 ක් සහ දිස්ත්‍රික් වැඩසටහන් 25 ක්) දිවයින පුරා වැඩසටහන් 25 ක් සහ එක් එක් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා එක් ජාතික වැඩසටහනක් පැවැත්වීම</p> <p>ජන මාධ්‍ය සහ සමාජ මාධ්‍ය භාවිතයෙන් ප්‍රවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් - සෞඛ්‍යානුකූල ගුවන් විදුලි වැඩසටහන, පුවත්පත් සාකච්ඡාව සහ ක්‍රියාකාරකම් ආවරණය කිරීම, ජන මාධ්‍ය සහ සමාජ මාධ්‍ය (FB, Youtube), රූපවාහිනී වෙළඳ දැන්වීම් (නිෂ්පාදනය සහ විකාශනය), පුවත්පත් ලිපි, පුවත්පත් දැන්වීම්</p>	35,000

110	පරිසර ප්‍රවර්ධන	ජනාධිපති පරිසර සම්මාන වැඩසටහන - පුවත්පත් දැන්වීම්, උන්සව සංවිධානය, සම්මාන ප්‍රදානෝත්සවය, වීඩියෝ නිෂ්පාදනය සහ විකාශනය වැඩසටහන් පැවැත්වීම	15,000
136	ගෘහස්ථ වාතයේ තත්ත්ව කළමනාකරණය	ගෘහස්ථ වායු තත්ත්ව මාර්ගෝපදේශය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන පැවැත්වීම, අවශ්‍ය උපකරණ සහ විසරණ ආකෘතිය මිලදී ගැනීම	50,000
137	කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල	මධ්‍යම පළාත් ගොඩනැගිල්ලේ පළමු මහල සාදා නිම කිරීම	99,600
	ප්‍රාග්ධන වියදම් (මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය)	ප්‍රධාන කාර්යාල පරිශ්‍ර අළුත්වැඩියා කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම, ශාඛා කාර්යාල පරිශ්‍රය අළුත්වැඩියා කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම	
	විශේෂ ව්‍යාපෘති - නව		
	ISO/IEC:17025 ජාත්‍යන්තර රසායනාගාර ප්‍රතීතිය ලබා ගැනීම සඳහා රසායනාගාර සංවර්ධනය කිරීම	රසායනාගාර උපකරණ මිලදී ගැනීම, පළාත් රසායනාගාරයේ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, තත්ත්ව කළමනාකරණ පද්ධති පළාත් මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම, සියලුම මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ රසායනාගාර සඳහා රසායනාගාර ගෘහ භාණ්ඩ කාර්යාල උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය කිරීම, මධ්‍යම පළාත් රසායනාගාරය වෙනත් ස්ථානයකට ගෙන යෑම.	21,000
	ප්‍රධාන කාර්යාලයේ පවතින වියදම් පද්ධතිය පුනර්ජනනීය බලශක්ති පද්ධතියක් බවට පත් කිරීම	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ප්‍රධාන කාර්යාලය සඳහා සූර්ය පැනල පද්ධතිය ප්‍රසම්පාදනය කිරීම	45,000
	පරිසර සංරක්ෂණය ජාතික වැඩසටහන		35,000
124	ගණවිභවීය පාරිසරික සංචාරක කලාපය	පරිසර හිතකාමී ලෙස තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීම - හාවිච්චි කරන ලද ටයර් භාවිතයෙන් බෝට්ටු නැවැත්වීම සඳහා පැටියක් ඉදි කිරීම, තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයේ සිට මීටර 300ක් පමණ දුරින් වහන නතර කිරීම සඳහා පවතින රළු ගාල සංවර්ධනය කිරීම, දැනුවත් කිරීමේ මෙවලම් සකස් කිරීම	20,000
	නිරසර භූමි කළමනාකරණය	නිරසර භූමි ආදර්ශ ස්ථානයක් පිහිටුවීම - සූර්ය වැව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ඉහළකුඹුක්වැව මහගේ වැව හා රනාමුදුවැව ග්‍රාම නිලධාරී වසම් වල නිරසර භූමි ආදර්ශ පිහිටුවීම	15,000
	විදේශීය අරමුදල් ව්‍යාපෘති		497,500
"07	ශ්‍රී ලංකා තුල මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම.		50,000
	සංරචකය 01		31,000
	•හයිඩ්‍රොක්ලෝරෝෆ්ලෝරෝකාබන් ඉවත් කිරීමේ කළමනාකරණ සැලැස්ම (HPMP)		
	1. හයිඩ්‍රොක්ලෝරෝෆ්ලෝරෝකාබන් ඉවත් කිරීමේ රජයේ රසායන ද්‍රව්‍යයන් ඉවත් කිරීම සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති, නීති		
	2. RAC සේවා අංශයේ ධාරිතාව ගොඩනැගීම		
	3. ආංශික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා දැනුවත් කිරීම හා අධ්‍යාපන කට්ටල සකස් කිරීම		
	සංරචකය 02		17,000
	•ආයතනික ශක්තිමත් කිරීම (IS) - අදියර XIV		
	1. මහෝන් ප්‍රතිනිකාරී ද්‍රව්‍ය (ODS) පරිභෝජනය පාලනය කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා ODS /HFC නීති		
	2. කාර්යක්ෂම හා කාලෝචිත දත්ත රැස් කිරීම සහ වාර්තා කිරීම.		
	3. වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන/පාර්ශ්විකරුවන් සමඟ උපදේශන සහ සම්බන්ධීකරණය.		
	4. දැනුවත් කිරීම සහ තොරතුරු හුවමාරු කිරීම.		
	5. මොන්ට්‍රියල් සන්ධානය හා පාර්ශ්විකාර කලාපීය සහයෝගීතාව		

	සංරචක	<p>සංරචකය 03</p> <p>කිහාලි ක්‍රියාත්මක සැලැස්ම පකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය</p> <p>කිහාලි ක්‍රියාත්මක සැලැස්ම පකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය</p>	2,000
109	<p>මීනමාටා සම්මුතියට අයත් විශේෂිත ජාත්‍යන්තර වැඩසටහන:</p> <p>රසදිය අඩංගු හා රසදිය මිශ්‍ර වූ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා ජාතික ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන</p>	<p>ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආයතනික සැකසුම ස්ථාපිත කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම</p> <p>රසදියෙන් තොර විකල්ප පිළිබඳ පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය කරමින් අනාගත ප්‍රතිපත්ති නිර්දේශ සමඟ කාර්මික, සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපන අංශවල රසදිය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ජාතික තාක්ෂණික මාර්ගෝපදේශය සංවර්ධනය කිරීම</p> <p>පුහුණු කිරීම සහ දැනුවත් කිරීම</p>	5,000
138	<p>සංරචක</p> <p>සමාජ-පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී කෘෂි පාරිසරික පද්ධති ස්ථාපිත කිරීම තුළින් භූමි භාගයන් අවම කිරීම හා ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇති කරමින් සෞඛ්‍ය සම්පන්න ගොවිජනතාවක් හා සමෘද්ධිමත්භාවය තහවුරු කිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය.</p>	<p>ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආයතනික සැකසුම ස්ථාපිත කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම</p> <p>රසදියෙන් තොර විකල්ප පිළිබඳ පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය කරමින් අනාගත ප්‍රතිපත්ති නිර්දේශ සමඟ කාර්මික, සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපන අංශවල රසදිය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ජාතික තාක්ෂණික මාර්ගෝපදේශය සංවර්ධනය කිරීම</p> <p>පුහුණු කිරීම සහ දැනුවත් කිරීම</p>	10,000
144	<p>සංරචක</p> <p>ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වනාන්තර, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.</p>	<p>සමාජ-පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී ප්‍රදේශවල නිරසාර භූ දර්ශන කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කරන පෙස්ට විවිධත්වය මත පදනම් වූ විකල්ප ක්‍රියාත්මක කිරීම.</p> <p>ප්‍රජා පාදක පරිසර පද්ධති ප්‍රවේශය තුළින් වනාන්තර, කෘෂිකර්ම හා සංචාරක ක්ෂේත්‍ර ඒකාබද්ධව කළමනාකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.</p>	93,000
		පෙස්ට විවිධත්ව ප්‍රතිපත්තිය සම්පාදනය කිරීම	2,000
		පෙස්ට විවිධත්ව ප්‍රධාන ධාරාවේ ජීවනෝපාය විකල්ප අඛණ්ඩව ප්‍රතිලාභීන් 2000 ක් දක්වා වැඩිදියුණු කිරීම	35,000
		පෙස්ට විවිධත්වය 100ක් දක්වා කඩොලාන සංරක්ෂණය කිරීමේ හා ප්‍රතිස්ථාපණය කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හා ප්‍රජා සංවිධාන සමඟ ඒකාබද්ධව කටයුතු කිරීම	3,000
		පෙස්ට සහ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයේ පෙස්ට විවිධත්වය ප්‍රධාන ධාරාවේ සංවර්ධනය හඳුන්වා දීම	5,000
		ආයතන 8 ක විෂයමාලා සහ නියමු වැඩසටහන් ලෙස පුහුණු කිරීම	5,000
		ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ව්‍යාපෘතියේ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ ධාරිතා වර්ධනය කිරීම	18,000
		කළමනාකරණ සැලසුම්, පරිසාරය, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය ප්‍රධාන ප්‍රවාහය, වනජීවී සුබසාධනය, සීමා නිර්ණය සහ සිතියම්කරණය යන ක්ෂේත්‍ර සඳහා ඉහළ වටිනාකමක් ඇති වනාන්තරවල කළමනාකරණ ධාරිතා සංවර්ධනය, සංරක්ෂණයට අදාළ ජීවනෝපාය විකල්ප සඳහා යොදා ගත හැකි ප්‍රජාවන් සම්බන්ධ කර ගැනීම.	2,000
		මල්වතු ඔය දෝණියේ සංවර්ධන හා සංරක්ෂණ ආයතනවලින් සමන්විත ජල පෝෂක කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීමට පහසුකම් සැලසීම.	2,000

144		මන්නාරම ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත කොරල් පර සංරක්ෂණය සහ සංචාරක ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහාය වීමට පියවර සහ මාර්ගෝපදේශ සැපයීම	3,000
	සංරචක	<p>මල්වතු මය ප්‍රෝෂ්ණයේ සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා නව වෙළඳපල ඉලක්ක කර ගනිමින් සුවතා සංචාරක, ආහාර විවිධත්වය ආශ්‍රිත ක්‍රියාකාරකම් , සමුද්‍ර ආශ්‍රිත හා වනජීවී සංරක්ෂණය, හාවනා වැනි වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.</p> <p>වසර පුරා සහ මල්වතු මය ප්‍රෝෂ්ණයේ භූමි ප්‍රදේශය පුරා මහජන ප්‍රචාරණ කටයුතු හරහා ජෛව විවිධත්ව තොරතුරු බෙදා හැරීම</p> <p>දැනුම් කළමනාකරණය සහ අදාළ ප්‍රභව සංවර්ධනය</p>	5,000 10,000 5,000
148	කෘෂිකර්මාන්ත, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍ර සඳහා විනිවිදභාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	<p>1. කෘෂිකර්ම, වනාන්තර හා වෙනත් ඉඩම් පරිහරණ ක්ෂේත්‍රය සඳහා විනිවිද භාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ වාර්තා සකස් කිරීම</p> <p>2. හරිතාගාර වායු විමෝචනය ගණනය කිරීම, අවම කිරීම සඳහා සඳහා ධාරිතා වර්ධනය</p> <p>3. දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම, ඇගයීම හා ඊට අනුරූප කිරීම</p>	172,000 65,000 80,000 27,000
149	එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැළැක්වීමේ සම්මුතියේ අධීක්ෂණය හා වාර්තාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමට යොමු කිරීමට යොමු කිරීම සඳහා පාර්ශ්වකාර ආයතන හා වෘත්තිකයන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධනය සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය - ගෝලීය පරිසර පහසුකම - 7 - Umbellar IV	<p>යාවත්කාලීන සහ වැඩිදියුණු කරන ලද මෙවලම් සහ ජාතික ධාරිතා වර්ධනය හරහා ජාතික මට්ටමින් UNCCD වාර්තාකරණය සඳහා පහසුකම් සැපයීම - උපදේශන සේවා(භූමිය පාදක තොරතුරු පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීම/වාර්තා කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා අවශ්‍ය දත්ත රැස් කිරීම), ධාරිතා වර්ධනය කිරීම (ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණ අංශයේ සහ පාර්ශ්ව ආයතනවල), රැස්වීම්/පුහුණු/වැඩමුළු/දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා සම්මන්ත්‍රණ, රාජකාරී නිල ගමන් කටයුතු, සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් සහ අනෙකුත් සෘජු පිරිවැය/වක්‍ර පිරිවැය.</p>	12,500
නව ව්‍යාපෘති	දේශගුණික විපර්යාස වල වැඩිවන බලපෑම මගින් අවදානමට ලක්වීය හැකි ශ්‍රී ලංකාවේ සහ ඉන්දියාවේ ප්‍රජාවගේ මරොක්කු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වන කලාපීය ව්‍යාපෘතිය	ඉන්දියාවේ ප්‍රජාවගේ මරොක්කු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වන හවුල්කාරීත්ව හා නව මූල්‍යකරණ ක්‍රමවේද තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ තෙත් කලාපයේ ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය සහ නිරසා ඉඩම් කළමනාකරණය පිළිබඳ වූ ව්‍යාපෘතිය	50,000 5,000
	ශ්‍රී ලංකාවේ නිරසර හා කාර්යක්ෂම විද්‍යුත් සංචරණ පද්ධතිය (E - Mobility)		100,000

ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් හා නියාමන අංශය

පරීක්ෂක අමාත්‍යාංශය

'සොබාදම් පියස'

416/සී/1, රොබට් ගුණවර්ධන මාවත, බත්තරමුල්ල.

දුරකථනය: +94-11-2034100

කොළඹ තීරණාත්මක ජනතාන්තර කණ්ඩායමේ පිරිස

සුරැකුම් අමාත්‍යාංශය

'සොබාදම් පියස'

416/සී/1, රොබට් ගුණවර්ධන මාවත, බත්තරමුල්ල.

දුරකථනය: +94-11-2034100

POLICY PLANNING AND MONITORING DIVISION

MINISTRY OF ENVIRONMENT

'Sobadam Piyasa'

416/C/1, Robert Gunawardane Mawatha, Battaramulla.

Tel: +94-11-2034100

web: www.env.gov.lk

email: sec@env.gov.lk